



3 1761 07458895 5

Rode, Helge

En mand gik ned fra
Jerusalem

PT

8175

R58M35

669
HELGE RODE

EN MAND GIK NED
FRA JERUSALEM

SKUESPIL I TRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXX



EN MAND GIK NED FRA
JERUSALEM

HELGE RODE

- STYRKE. En Fortælling. 1891.
HVIDE BLOMSTER. Digte. 1892.
DIGTE. 1896.
KONGESØNNER. Skuespil i fire Akter.
1896.
SOMMERÆVENTYR. Skuespil i tre Akter.
1897.
DANSEN GAAR. Drama i fem Akter. 1898.
DEN REJSENDE. Skitser. 1900.
KAMPENE I STEFAN BORGS HJEM.
Drama i fire Akter. 1901.
LAMIA. Et dramatisk Digt. 1901.
SOLSAGN. Drama i tre Akter. 1904.
KOMEDIER. I. Mads Bondegaards Glorie.
1905.
KOMEDIER. II. Amor Balles Æventyr.
Bartholins Glædesdag. Enhver Ting paa
sin Plads eller Døden paa Natcafé. 1905.
MORBUS TELLERMANN. Et Storstads-
drama i fem Akter. 1907.
DIGTE, gamle og nye. 1907.
ITALIEN. Streiftog Syd og Nord for Al-
perne. 1909.
KAIN OG ABEL. Skuespil i en Akt. 1909.
FLUGTEN. Komædie i fire Akter. 1909.
GREV BONDE OG HANS HUS. Drama i
tre Akter. 1912.
ARIEL. En Digtsamling. 1914.
DET STORE FORLIS. Et Skuespil. 1917.
KRIG OG AAND. (1917). 3. Oplag 1918.
-
- ET DRØMMESPIL. Af *August Strindberg*.
Oversat af Helge Rode. 1917.

HELGE RODE

EN MAND GIK NED
FRA JERUSALEM

SKUESPIL I TRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK
FORLAG - KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCXX

COPYRIGHT 1920 BY
GYLDENDALSKE BOGHANDEL NORDISK FORLAG

OPLAG 1250 EKSEMPLARER

PT
8175
R58M35

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

PERSONERNE:

Doktor STERN, Ingeniør og Skribent.

Fru ANNA STERN.

GERDA. Deres Datter.

ELI STERN. Sterns Datter.

HENRIK VENDEL STERN. Fru Sterns Søn, adopteret af Stern.

Professor LYNG.

Fru LYNG.

AKSEL LYNG. Deres Neveu.

RAUM. En gammel tysk Tjener.

Chauffeuren.

En Pige.

En gammel Skomager.

En ung Mand. Hans Søn.

En Armenier.

Handlingen foregaar i Schweiz.

FØRSTE AKT

En lys Villagaard i sydlig Stil. I Baggrunden ser man igennem en Port-hvælving ud i Haven. Over Porten og langs venstre Mur løber et Galleri baaret af Søjler. Herfra fører Døre ind til Værelserne i anden Etage. Til Galleriet kommer man ad en bred stejl Trappe langs højre Mur. Ved Opgangen staar en vinget Kvindeskikkelse, som bærer en Buelampe. Tilvenstre er der fire Døre. I Forgrunden tilhøjre en Dør og over denne to Vinduer. I Gaardens Midte findes et Blomsterbed indhegnet af en Marmorbalustrade og her ligger en Sfinks af sort Granit. Foran staar Borde og Kurvestole. Hist og her er der indfældet gamle Relieffer i Murene. Mellem Dørene er der anbragt Bænke og Stole. I Baggrunden løfter nogle Cypresser sig over Huset og høje Bjerge ses. Chauffeuren (i Skjorteærmer) er ifærd med at vande Blomsterne. Den gamle Tjener Raum sidder ved den forreste, aabenstaaende Dør tilvenstre.

En Pige kommer fra Højre.

PIGEN

(idet hun samler Theservicet)

Er du der din Svinehund?

CHAUFFEUREN

Maul halten!

PIGEN

Hvis du ikke betaler mig Pengene nu, saa siger jeg til Fruen, at Barnet er dit.

RAUM

(ved Døren, taler med svag Accent)

Det er forbudt at tale om Krigen!

PIGEN

Ja I kan tro, jeg skal krige jer! Igaar fik I Tæsk, saa det susede, siger Fruen. Vil du betale, ellers skal du komme ud af Huset imorgen den Dag!

CHAUFFEUREN

(taler gebrokkent)

Du skal selv heraus, din Tøjte.

PIGEN

Boche!

RAUM

Det er forbudt at tale om Krigen!

PIGEN

Jeg skal fortælle Fruen, at du kissemisses med den unge Frøken.

CHAUFFEUREN

Det var den Sekretær.

PIGEN

Det var jer begge to.

RAUM

Doktoren har sat Plakat op i Køkkenet, at det er forbudt at tale om Krigen!

CHAUFFEUREN

Og jeg skal fortælle Fruen, hvem som tog de seks bortekomme Sølvskeer.

PIGEN

Aa din Løgnhals! Det er — det er forbudt at tale om Krigen! (Hun gaar med Theservicet tilhøjre)

RAUM

Hm. Sie schimpft immer so furchtbar das Weibchen! Doktoren er dog neutral og arbejder for Freden. I tyve Aar har han og hans Venner i Paris virket for et godt Forhold med os. Ja-Ja. Doktoren har været en mægtig Mand hinter den Kulissen, kan De tro. Det er galt nok, at der kom Krig alligevel, men den Skidtøs skal ikke ovenikøbet lave Forstyrrelse i Huset!

GERDA

(er under den sidste Replik kommen ned ad Trappen)

Raum! Er Sekretæren inde hos Far?

RAUM

Nej han er paa sit eget Værelse.

GERDA

Kald paa ham!

RAUM

(gaar ind ad den fjerde Dør tilvenstre)

GERDA

(dasker Chauffeuren paa Kinden)

Naa lille Hans!

CHAUFFEUREN

Vorsicht!

GERDA

Kan han se at komme sig væk, hvad?

CHAUFFEUREN

Jeg er færdig — ogsaa med Frøkenen.

GERDA

Ja, det er han, det lille Nuss. Han er færdig.

(Chauffeuren gaar)

AKSEL

(kommer fulgt af Raum, som trækker sig tilbage (forreste Dør tilvenstre)

Hvad vil De?

GERDA

Jeg har noget vældig sjovt at fortælle Dem. Ved De hvor jeg skal hen?

AKSEL

Jeg troede De skulde over paa den anden Side af Søen og besøge —

GERDA

*(afbryder)*Pyh. Det er bare en Plade! — Jeg skal flyve til Fronten! Er *det* ikke sjov, saa ved jeg ikke, hvad der er sjov.

AKSEL

Med hvem tør jeg spørge?

GERDA

Med en lille knusende sød Millionær.

AKSEL

De udvikler Dem glimrende.

GERDA

Ja, ikke sandt.

AKSEL

De har sikkert læst Deres Fars Ungdomsværk „Revolutionens Bibel“ med Udbytte. — Mig har De ialtfald lært at vurdere Frihedens Velsignelser.

GERDA

Aa hvor han er kær! Han tror man skal have det fra Bøgerne! Nej jeg er lydig mod Papa og han har forbudt mig at læse den.

AKSEL

Det dydige Barn!

GERDA

Ja ikke sandt? den var nemlig saa rædsomt kedelig. Han har ogsaa forbudt mig at gøre Øjne til Dem.

AKSEL

Men der adlød De ikke!

GERDA

Joh — da jeg opdagede, at De var lige saa kedelig som Bogen! — Farvel Herr Pedant. Farvel Herr Skriftefader. Kan De saa være tavs og artig! Jeg kommer tilbage imorgen!

AKSEL

Flyv De bare, hvorhen De vil.

GERDA

Hvordan gaar det med min hellige Søster?

AKSEL

Vogt Dem nu!

GERDA

Pyt tror De jeg er bange for Dem. *De* er bange for mig. (Kysser paa Fingeren) Der har De Flyverkysset! (Hun gaar)
(Fra anden Dør tilvenstre kommer Professor Lyng med Frue. De følges ud af Stern)

FRUEN

Ja saa siger vi Doktoren tusind tusind Tak — vi glemmer det aldrig, hvad De har gjort for vores Neveu. Det skal jeg huske til mit sidste Aandedræt.

STERN

(en lille hvid Mand i violet Silkeslobrok og med sort Fløjlsbaret paa Hovedet, trækker venligt paa Skulderen. Han taler med noget fremmedartet Accent og ofte meget hurtigt som en Franskmand)

Vær mig taknemmelig i fjorten Dage, Frue, og had mig ikke før om en Maaned, — ca suffit — saa er det nok!

FRUEN

Men Gud Herr Doktor. Ja ja — De kender Menne-skenes Utaknemmelighed. Men De skulde have læst det Brev Aksel skrev til os, da De kom til ham i Fængslet og fik ham ud, saa vilde De vide, at den Slags glem-mes ikke. Han kaldte Doktoren for „den barmhjertige Samaritan“! — Kan du huske Einar vi fik det i Dehli. Han citerede det nye Testamente: En Mand gik ned fra Jerusalem til Jeriko og faldt mellem Røvere. — Det var saa smukt!

PROFESSOREN

Ja, jeg husker det godt.

FRUEN

Han ved slet ikke, hvordan han skal gengælde Dok-toren alt det gode, De har gjort ham. Det skrev han.

STERN

Han er jo en dygtig ung Mand og har været mig til ikke ringe Nytte. Jeg er glad over, at jeg dengang endnu havde saa megen Indflydelse. Det varede kun kort.

FRUEN

Ja, det er nogle forfærdelige Tider og det kan nok trænges at man hjælper hinanden; men at de kunde tro i Paris, at Aksel var Spion!

STERN

(trækker paa Skulderen)

Ja hvad, c'est la guerre — han var fremmed! Jeg selv havde boet tredive Aar i Paris og følte mig som Franskmand! To Dage efter at jeg havde skaffet Deres Søn fri, foretog de Husundersøgelse hos mig. Hvad gir De mig! — Brækkede mine Skuffer op, snagede i mine Papirer, stak Hovederne ind i mine Kakkellovne, Idioterne saa de blev sorte om Snuden af deres beskidte Patriotisme. Fordi jeg havde en tysk Tjener! Jeg ved ikke hvad De giver mig. Han som sidder der har fulgt mig overalt i tyve Aar, i Danmark, i Amerika, i Frankrige. Han er ikke mere tysk end De og jeg. Ud af Landet med ham! (Efterligner Husundersøgerne og gatter sig) De havde aldrig seet en Kakkellovn, Fæene!

FRUEN

Ja det er forfærdeligt!

STERN

Jeg lagde desuden et godt Ord ind for en sølle tysk Journalist, som ved Gud baade havde fransk Kone og franske Børn! Herut med ham! To Dage efter blev jeg selv sat paa Porten! — En Uge i Forvejen havde jeg spist til Middag hos Politidirektøren, den Tugthuskandidat, i hans Lejlighed paa Champs Elyse. Han holdt Tale for mig og kaldte mig Aarhundredets Lys og største Brobygger og en hel Del andet Sludder. Nu kommer jeg op til ham. De skulde se den Mine. — Den var Guld værd for en Mand, som holder af at beundre sine Medmennesker! Beklager monsieur — Beklager. Der er ikke noget ved det at gøre. De er fremmed! Adieu! Jeg gik til mine Venner, Ministre og Deputerede.

Samme Historie! Beklager, monsieur. Beklager — vi tør ikke, vi kan ikke. Sagen vil komme frem i la chambre. De har tyske Venner. De er tysk Æresdoktor, tysk Æresborger. De er Pacifist. — Tiderne er ekstraordinaire og ikke til Pacifisme. Adieu! Dermed var jeg færdig og rimeligvis det meste af min Smule Formue tabt. Mit chateau i Bretagne har de gjort til Fangelejr uden at spørge mig om Forlov, de Slyngler! Det er det tyvende Aarhundrede, Frue!

FRUEN

Ja, det maa De rigtignok sige. Det tyvende Aarhundrede. Gode Gud! Ja vi har jo haft vores Illiade fra Indien og hertil.

STERN

C'est la guerre! Værst er det dog gaet min Søn, som var i Amerika.

FRUEN

Nej dog! — Jeg vidste ikke, at Doktoren havde en Søn.

STERN

Han havde lige oparbejdet en glimrende Forretning. Verden laa virkelig saa lys foran ham, baade Rigdom og Berømmelse. Han er Ingeniør og Fabriksbestyrer og havde ovenikøbet et stort Kanalprojekt for. En saa ypperlig ung Mand, som man kan tænke sig, med Energi og vide Syner — serén, seriøs! — Men han vilde ikke gaa i Krigen, hans Forlovede var tysk — og han bar mit Navn. Det har maaske ogsaa hjulpet. Altsaa: Bind ham og bast ham. I Fængsel med ham!

PROFESSOREN

Var det nok til at fængsle ham?

STERN

Ja, jeg husker ikke alt: hans Arbejdere sprængte vist Fabriken i Luften eller saadan noget, fordi de ikke vilde lave Ammunition, som rimeligt var — da de var tyske. — Nok er det. Herut — i Fængsel, transporteret til England og tilbage igen — Torpederet. Ja jeg kan ikke huske det altsammen. Horribelt! Det er skrækkeligt. —

FRUEN

Skrækkeligt. Jeg anede ikke, at Doktoren havde en Søn paa den Alder.

STERN

(lavmælt)

Det er min Hustrus Søn af første Ægteskab; men han bærer mit Navn. Jeg har adopteret ham og betragter ham som min Søn. Vi venter ham hertil i disse Dage. Naar der nu bare ikke støder noget til. Han er forøvrigt en Barndomsven af Deres Neveu, *ainsi vous le connaisse*.

FRUEN

Ja, nu husker jeg!

STERN

Ja, han har saa sandelig i Tide lært Verden at kende. Han havde opfundet en glimrende Flyvemaskine, men hans bedste Ven stjal Idéen.

FRUEN

Og det var hans bedste Ven!

STERN

Selvfølgelig var det hans bedste Ven, for han var naturellement den mest misundelige. Det kan man sige sig selv! — Ja, lad nu som De er hjemme. Huset og

Haven er vel værd at regardere. Jeg har købt det Hele af la baronne Jeanne Durec, en charmant lille Brunette og ovenikøbet en ganske intelligent, ingeniøs Personlighed. Det er saamænd hende jeg har faaet denne Slo-brok foræret af. (Lader Gæsterne føle paa Tøjet) Fem og tyve Persere har arbejdet i tredive Aar paa det Stykke Silke! Det er latterligt, men det er jo altsaa en god Vare!

FRUEN

Dejlig!

STERN

Men nu hader hun mig selvfølgelig!

FRUEN

Hader hun Dem?

STERN

Om hun hader mig. Det var et charmant Spørgsmaal! Selvfølgelig hader hun mig. Mit Navn bliver dyppet i Løgn og naar det er rigtig vaadt bliver det slæbt gennem Alverdens Smuds. Jeg kæmper for Freden — selvfølgelig siger man, at jeg er købt. Jeg kæmper for Sandheden og selvfølgelig skriger man, at jeg er en Løgner. I *tyve* Aar har jeg arbejdet for et menneskeligt Forhold i Europa — selvfølgelig brøler de, at jeg er et Udyr, mens de vælter sig i Blod. Navnlig hjemme er Pressen, hvad hedder det, charming, reitzend, yndig, ja den er yndig!

FRUEN

Ja, det er forfærdeligt med Pressen. — Jeg læste — netop om Duval.

STERN

Løgn, Løgn — selvfølgelig Løgn!

FRUEN

Og det er den femte Stormagt!

STERN

Den anden, bedste Frue! Den anden! Den rangerer lige efter General Satan!

Men de miserable Mennesker vil blodigt snart komme til at indrømme mig, at jeg havde Ret. (sukker) Saa kan jeg maaske slippe løs fra dette Hul.

FRUEN

Her er dog saa dejligt!

STERN

Aa jeg er syg af disse abominable Bjerge! Jeg vilde rejse til Danmark; men der har man maltrakteret mig saaledes, at jeg har svoret aldrig mere at sætte mine Ben i det Land, og jeg holder mine Løfter. — Danmark var Torneroses Rige. Hun sov; men hun stak alligevel.

FRUEN

Hvor sørgeligt!

STERN

Kald det, hvad De vil. Allerede tidligt lod mine Landsmænd mig mærke, at jeg ikke passede dem. Jeg har derfor befriet dem for min Nærværelse og nu kan de rejse Verden rundt og se mit Værk, men hjemme er der ikke en Bropille af min Konstruktion.

Mais enfin (venligt) De skal nu ikke blive forskrækket, Frue. Det skal ikke komme Dem til Skade, for De er en generøs og sympathetisk Person. — Hvad Deres Pasvanskeligheder angaar saa skal jeg nok tage mig af dem. Det er mig altid en Glæde, naar jeg kan række Landsmænd en hjælpende Haand. (Han nikker og gaar ind)

FRUEN

Gud, hvor er han storartet! Og hvad han maa have lidt. Ja hvad siger du?

PROFESSOREN

Vi skylder ham ialtfald Tak.

FRUEN

Noget saa gnistrende aandfuldt! Og saa levende som han spiller alt, hvad han fortæller.

PROFESSOREN

Ja, hvordan er det — var han ikke ogsaa Skuespiller en Tid i sin Ungdom?

FRUEN

Nej dog! — Kan han ogsaa spille Komædie?

PROFESSOREN

Naa det foregik nok i Provinsen en kort Tid og var vist ikke saa helt godt. Men at Manden er en glimrende Begavelse, er der jo ingen Tvivl om. — Skal vi saa se at faa fat i Aksel.

FRUEN

Du er nu underlig. Du sagde ikke et eneste Ord.

PROFESSOREN

Hvornaar skulde jeg have sagt det?

FRUEN

Nej han taler jo — naturligvis. Men det er storartet.

RAUM

(følger en Herre til Sterns Dør, som han aabner, idet han siger)

Grev Hoyos!

FRUEN

Hører du? — En Greve.

PROFESSOREN

Ja det var altsaa en Ungarer!

FRUEN

Han saa rar ud.

PROFESSOREN

Jeg troede du hadede alle paa den Side. Det gjorde du imorges.

FRUEN

Nej, nu hader jeg Englænderne.

(Aksel kommer fra sit Værelse)

FRUEN

Godmorgen min søde Dreng. (Hun kysser ham og han trykker sin Onkels Haand) Jeg tænker saamænd tidt paa, at det er sørgeligt saa lidt, vi har kunnet gøre for dig, men hvor er det dog dejligt, at du altid har fundet gode Mennesker!

AKSEL

Er der nogen inde hos Doktoren?

FRUEN

Der blev lige meldt en Greve.

AKSEL

Fru Stern har sendt Bud ned. Hendes Søn telegraferer, at han kommer imorgen. Men det gaar vel ikke an at forstyrre. Sæt dig dog, Tante Sofie!

(De sætter sig. Kun Aksel bliver staaende)

FRUEN

Vi hørte netop om Sønnen. Jeg var saa idiotisk. Jeg vidste det jo godt, men vi har jo altid betragtet ham som Ingeniør Vendels Søn.

PROFESSOREN

Jeg synes nu ogsaa det er galt at give en anden Mands Søn sit Navn.

AKSEL

Forældrene spurgte ham. Men han var rigtignok ikke ti Aar gammel.

FRUEN

I disse Tider tager jo alle Mennesker Navneforandring, saa hvorfor ikke han?

PROFESSOREN

Jeg husker hvor Vendel elskede den Søn — Han sad altid med ham paa Skødet. — Saa kommer der en ny Mand, som Barnet aldrig har seet for sine Øjne før og siger, at alt det skal være glemt. Han var en rar Mand, Vendel!

FRUEN

Du kan tro, det har nok hjulpet ham godt frem at hedde Stern — før Krigen.

PROFESSOREN

Ja hjælpe frem — hjælpe frem. Hvad synes du, Aksel?

AKSEL

Det maa jo blive en Sag mellem de to. — Stern har vel nok ønsket sig en Søn — Han holder ialtfald meget af ham. Det kan man ikke nægte ham.

PROFESSOREN

Ja mig kommer det jo ikke ved — men sig mig nu du — hvad foregaar der egentlig her?

AKSEL

Ingenting. Her bor i Omegnen nogle Pacifister, Neutralister og Defaitister. De kommer sammen engang

imellem. De skriver Artikler og Brochurer og virker for en „Forstaaelsesfred“. Af og til er en af dem. maa-ske Mellemed for Udsendinge fra de krigsførende Magter. Sir Charles Read og Baron Stein har vistnok været her. En Prælat, som muligvis var Biskoppen af Bologna og en anden som muligvis var Fyrstbiskop Kramer har beundret Udsigten til „Solporten“ sammen. Altsammen velment; men som enhver, undtagen Stern, nu kan se til ingen Verdens Nytte.

PROFESSOREN

Men han gør altsaa ikke noget galt?

AKSEL

Nej. Jeg staar trods al Taknemmelighed ikke helt ukritisk overfor ham; men han er en hæderlig Mand.

PROFESSOREN

Naa Gud ske Lov!

FRUEN

Hvor kunde du ogsaa tro!

PROFESSOREN

Naa nej. Jeg har jo ingen Fordomme. Men er der ikke noget broget ved ham?

AKSEL

Det er som man tager det. Hans Mor var halvt fransk, halvt dansk og hans Far var russisk; men af samme Race.

Han blev født paa Atlanterhavet paa Vejen til Danmark, hvor Faderen levede som Korrespondent til tyske Blade. Navnlig paa mødrene Side, har han Fættene i alle Europas Lande, hvilket jo letter Neutraliteten.

FRUEN

Det kan man da kalde en Verdensborger!

AKSEL

Men Forældrene døde da han var femten Aar gammel og en Rigmand tog sig af ham og han viste sig jo at være en Begavelse.

PROFESSOREN

Ja som Ingeniør er han jo stor.

AKSEL

Utvivlsomt en stor Dygtighed og en stor Ærgerrighed, men han har altsaa haft det Uheld at dumpe ned i angiveligt pacifistiske Kredse og enkelte af hans Forbindelser er unægtelig kompromitterede i deres Bestræbelser for at skabe en continental Udsoning. Som Fremmed har han ikke helt forstaaet Forholdene!

PROFESSOREN

Det maa have været et haardt Slag for ham. Han havde jo en glimrende Position. Berømt og rig.

AKSEL

Javist! Mangemillionær! — Han fik Penge allerede med sin første Hustru, Eli Sterns Mor, der døde af Tæring i Paris efter et vistnok temmelig tragisk Ægteskab. Hun var Datter af en dansk Godsejer og fulgte Stern i Landflygtigheden, da han var bleven dømt for sin Bog: „Revolutionens Bibel“. — I de sidste tyve Aar har Sterns Karriere imidlertid været glimrende, saa Slaget er selvfølgelig haardt.

FRUEN

Ja, det er forfærdeligt, at de som vil Fred skal forfølges! — Og tænk Sønnen havde en Flyvemaskine, som hans bedste Ven stjal.

PROFESSOREN

Idéen, Sofie!

AKSEL

Naa, det er nu en Overdrivelse. Henrik havde en Mistanke; men ikke til en nær Ven.

FRU STERN

(kommer i Morgenkjole med Papilotter i Haaret)

Men Lyng. Det er idag! — han kommer idag! — Godmorgen — undskyld; men min Søn. Det er idag han kommer. Se her. Der staar imorgen. Men nogen siger, at Telegrammet er forsinket. Se her! Undskyld Godmorgen. Naa, jeg har maaske sagt det. Det er min Søn, som kommer og jeg har ikke seet ham i ti Aar. Hvad er Klokken? — Der er jo ikke engang Tid. De maa suse derned i Automobilet, Lyng, til Dampskibet. Hvor er Stern? — Naaja, skynd Dem bare, Lyng! Skynd Dem!

AKSEL

(gaar)

FRU STERN

Ja, De maa endelig ikke se paa mig. De forstaar jo nok, og tænk saa, Telegrammet, og her staar jeg i Morgenkjole og kan ikke komme ned og modtage ham. (Raaber) Lyng! sig til ham! — Naa han er borte. Ja det haster jo ogsaa forfærdeligt.

Jeg haaber De har sovet godt!

PROFESSOREN

Tak. Men De maa ikke tænke paa os, Frue!

FRU STERN

Aa bevares. Men jeg maa nok skynde mig! De maa endelig ikke se paa mit Haar. Det ser forfærdeligt ud. Undskyld — (Hun vil gaa, men stanser og kalder) Gerda! Gerda! Nej det er sandt, hun er jo rejst. Eli! Eli!

ELI

(kommer klædt i Røde Kors Søstres Dragt fra Højre)

FRU STERN

Han kommer. Han kommer nu straks!

ELI

Henrik!

(Professoren og Fruen trækker sig tilbage)

FRU STERN

Idag, idag. Ligestraks. Du fik Ret, med din Drøm! Han kan være her om et Minut. Du maa hjælpe mig, Eli, at faa dette ud af Haaret. Jeg ser jo aldeles forfærdelig ud. Han skal da ikke træffe mig saadan. Kom lad os gaa op! — Jamen der kommer de jo. — Nej — Jeg syntes jeg hørte en Vogn. (op ad Trappen) Vi maa skynde os. Bare Lyng ikke er kommen for sent.

ELI

Det er han vist — for jeg hører nogen!

FRU STERN

Tag imod ham du — sig — jeg er her straks. (opad Trappen) Straks!

ELI

(vil gaa ind i Porthvælvingen. Her kommer Henrik fulgt af Aksel)

HENRIK

Eli! (Han tager først hendes ene Haand, saa ogsaa den anden) Er det virkelig dig? (De kommer frem i Forgrunden)

ELI

Det er det Henrik. — Det er os begge to.

FRU STERN

(er stanset paa Trappen og har set ned)

Henrik. Aa min elskede Dreng! (Hun iler ned ad Trappen og omfavner ham) Aa min egen Dreng, hvor har jeg længtes efter dig. — Lad mig se paa dig. Lad mig se rigtig paa dig engang igen. Har du det godt? Er du rask?

HENRIK

Tak Mor. Jeg er blot lidt træt.

FRU STERN

Aa men du er bleven mager, Henrik. Du kan ikke tænke dig, hvor jeg har længtes i alle disse Aar. Aa men Gud ske Lov. Gud ske Lov, nu har jeg dig. Du skal drikke Fløde, Henrik! Her kan vi faa saadan en udmærket Fløde endnu —. Du maa ikke bryde dig om, at jeg græder. Jeg er bare lidt tosset. De sidste Aar har været saa slemme. — Nej du maa endelig ikke se paa mig. Ikke paa Haaret! Jeg skal straks være istand. Men jeg kunde da ikke løbe min Vej, idet samme du kommer ind af Døren. Men nu er du her jo. — Ikke se paa Haaret, Henrik! Det er Synd for mig, efter de lange Aar. Du kan da lide Fløde. Ikke? Den er saa ganske udmærket! (Hun nikker, kysser ham, og da han har sluppet hende, skynder hun sig opad Trappen) Jeg kommer ligestraks! (Standser og gaar

tilbage) Tænk dig jeg har ikke faaet dine Breve i det sidste halve Aar, for jeg ved, du har skrevet. Du har altid været en god Dreng til at skrive. — Men nu er det jo overstaaet!

HENRIK

Er Stern ikke hjemme?

FRU STERN

Stern? Jo — jo — og han vil blive forfærdelig glad. Det er der ingen Tvivl om. Men der er nogen hos ham. Du ved al denne Politik. Det er skrækkeligt! (Tager Henriks Arm) Du Henrik sig mig —

HENRIK

Ja Mor!

FRU STERN

(dæmpet)

Sig mig, hvorfor kaldte du ham Stern?

HENRIK

Aa jeg ved ikke. Det er jo, saa længe siden. Og han har jo saadan et berømt Navn.

FRU STERN

Ja, det er ikke for det. Mig er det jo ligegyldigt. Men ikke til ham vel? Han bliver saa let saaret. Og saa bliver her endnu mere uhyggeligt. Ikke? — jeg skammer mig, Henrik — du stirrer hele Tiden paa mit Haar.

(opad Trappen)

HENRIK

Mor er saa sød. — Men hvor Tiden dog er gaaet.

ELI

Mor kan saamænd se rigtig smuk ud endnu. — Hun har sit lange brune Haar endnu, uden en graa Stribe.

FRU STERN

(stanser paa Trappen)

Tal nu med Eli til jeg kommer! (Et Par Trin op) Men du skal da se dit Værelse! Eli! hvorfor har du ikke sagt det? Vis ham hans Værelse! Der er da heller ikke en, der har en Tanke i Hovedet. Nu skal jeg selv vise dig det min Dreng! (Ned og tager ham under Armen) Det er ved Siden af mit deroppe. Du maa ikke tro, at jeg altid er som idag. Jeg er saamænd ellers meget rolig og fornuftig. Ikke sandt Eli? Sig til ham, at jeg ikke er saadan. Og jeg plejer da heller ikke at se saa forfærdelig ud!

ELI

(smiler og ryster paa Hovedet)

FRU STERN

Der kan du selv høre! Kom saa min Dreng! (Fører ham triumferende opad Trappen. Raaber ned) Eli! Sørg for at der er Fløde paa Bordet! (Hun gaar ind med Aksel af den første Dør)

ELI

(gaar under dette hen og vinker Raum ud)

ELI

Er der nogen inde hos Far?

RAUM

Ja.

ELI

Er det vigtigt?

RAUM

Jeg tror det.

ELI

Jeg synes dog, jeg maa prøve. (gaar til Sterns Dør, banker forsigtig paa og stikker Hovedet ind)

STERN

(kommer frem i Døren)

Hvad er det?

ELI

Henrik er kommen.

STERN

Nej — er han kommen!

ELI

Jeg syntes, jeg maatte fortælle dig det.

STERN

Ja — javist. Nej er han virkelig kommen! — Hvor er han. Bare jeg dog kunde faa det Menneske paa Porten.

ELI

Han er paa sit Værelse nu — saa du kan rolig gøre dig færdig.

STERN

Og hvordan har han det. Er han rask?

ELI

Ja.

STERN

Er han bleven højere, nej?

ELI

Han er middelhøj.

STERN

Han har vel ikke faaet Skæg?

ELI

Nej, han er glatraget.

STERN

Ligner han — sin Mor fremdeles.

ELI

Aaja — Han ligner jo egentlig kun sig selv.

STERN

Med den høje, hvide Pande, Hvad? —

ELI

Ja.

STERN

Ser han ud til at være *à son aise*?

ELI

(trækker paa det)

Nej — det gør han egentlig ikke.

STERN

Naa men han er altsaa dog rask. Det er det vigtigste.

Ja det er godt vi har ham hjemme igen. Jeg maa ind. Kald paa mig igen, hvis jeg ikke kan faa det Menneske paa Porten — og hils ham og sig jeg kommer straks. Jeg tager ikke mod andre idag. (Han gaar ind)

ELI

(til Raum)

Er der andre, der venter paa Far?

RAUM

To Herrer. En høj ung Mand og en gammel Mand med et krumt Ben.

ELI

Naa dem som vi saa tidt har seet herudenfor.

RAUM

(smilende)

Ja Doktoren gav dem Navne. Han kaldte den ene for „Det løftede Blik“ og den anden for „Det eftertænksomme Ben“.

ELI

De maa sige, at Far ikke kan tage imod dem idag.

RAUM

(gaar ind. Straks efter kommer de to Mænd ud. Hilser paa Eli og fjerner sig i Baggrunden. Eli sætter sig)

AKSEL

(er samtidig kommen. Stanser ved Elis Stol)

De har faaet Deres Broder hjem?

ELI

Ja.

AKSEL

Vil De svare mig paa et Spørgsmaal?

ELI

Gerne.

AKSEL

Den Dag, da vi havde vor sidste Samtale, var det ikke den Dag, da De fik Underretning om, at Deres Broder vilde komme.

ELI

Det kan godt være.

AKSEL

Var det Aarsagen?

ELI

Hvad mener De?

AKSEL

Det er ikke nogen Fornærmelse — for han er jo ikke Deres Bror.

ELI

Jeg forstaar ikke rigtig, hvad De mener. Hvad jeg har sagt Dem burde være nok.

AKSEL

Det Løfte De gav mig, gælder altsaa?

ELI

Jeg har aldeles ikke givet Dem noget Løfte.

AKSEL

Jeg tænkte det nok. De gaar fra det.

ELI

Jeg har givet mig selv det Løfte, at ofre hele mit Liv for Sygeplejen. Det Løfte gælder. — Er det saa nok?

AKSEL

Jeg kan ikke trænge tilbunds i det. Jeg piner mig selv Dag og Nat. Hvorfor?

ELI

Fordi saadan er det bedst.

AKSEL

Men saa pludselig?

ELI

Det var aldeles ikke pludseligt. Det var Følgen af en langsom og naturlig Modning.

AKSEL

Jeg kan ikke forstaa det. Vi var saa gode Venner.

ELI

Det kan vi være endnu.

AKSEL

Er der nogen Fejl begaaet fra min Side?

ELI

(tier)

AKSEL

Før jeg traf Dem, skete der noget. Er det det?

ELI

Nu forstaar jeg slet ikke, hvad De mener!

AKSEL

Deres Halvsøster. Jeg erkender saa fuldt ud min Svaghed.

ELI

Jeg vil ikke høre et Ord om Deres Svaghed. Den kommer mig ialtfald ikke det fjerneste ved.

AKSEL

Aa De er en Mur af Sten, og jeg render min Pande blodig imod Dem.

ELI

(smiler og ryster paa Hovedet)

Jeg en Mur? — Hør nu. Alt hvad jeg har seet af Livet. Alt hvad jeg har følt — Alt, alt, alt gør det til det eneste naturlige, — det eneste lykkelige, vidunderligt lykkelige, at være det, som jeg er nu.

AKSEL

Jeg ved snart ikke om De er forstenet, eller om der er et højere Liv i Dem end i os andre.

ELI

Jeg har seet saa meget, Lyng.

AKSEL

De staar saa højt, Eli, jeg kan ikke hade Dem, men jeg har længtes saa bittert efter et Hjem, og det er et koldt Land De jager mig ud i.

HENRIK

(kommer fra Baggrunden)

Der sidder jo Raum!

RAUM

(nærmer sig)

Saa den unge Herre kan dog kende mig.

HENRIK

(trykker hjerteligt hans Haand)

Ja, ja. Kun lidt mere graa.

RAUM

Jeg er jo snart de treds nu, Herr Stern. (trækker sig tilbage)

AKSEL

— Din Søster fik Ret, Henrik, hun drømte, at du vilde komme idag.

ELI

Hvem har fortalt Dem det?

AKSEL

Fru Stern.

HENRIK

Er det sandt Eli?

ELI

Ja! — Drømme som kommer kort før Solopgang er ofte Sanddrømme. — Paa den Tid er Sjælen mest levende.

AKSEL

Ved Doktoren, at du er kommen, Henrik?

ELI

Jeg har sagt det. Han blev umaadelig glad. Han kommer straks.

(Lille Ophold)

En Mand gik ned fra Jerusalem

HENRIK

Hvor er her dejligt! En saa fuldstændig Fred!

ELI

Det er Bjergene, som gør det.

AKSEL

Og alligevel kan vi mærke noget tværs gennem Klipperne — for der bagved — er Krigen! — Fred er her ikke, Henrik!

I Byerne koger det, og paa Landevejene kan du godt møde selve Krigen — Desertører fra Fronterne og Flygtninge fra Fangelejrene, som vil tilbage. Man skal i det hele taget være en Smule forsigtig.

Naa, nu vil jeg gaa ind og telefonere til Fratelli Luni, at du allerede er kommen. De vil sikkert straks tilbyde dig en glimrende Stilling. (Ind i sit Værelse)

HENRIK

Der er gaaet lang Tid siden vi klatrede i Kirsebærtræerne sammen og gik paa Jagt efter Moskedonnere i Mosen!

ELI

Der er navnlig gaaet de sidste Aar. (Hun har rejst sig og atter sat sig paa Balustraden)

HENRIK

Den forbandede Krig, for mig har den ødelagt alt! Jeg var saa bange for, at jeg ikke skulde faa dig at se her, Eli.

ELI

Du ved, hvordan det gik til, at jeg fik Orlov denne Gang. De kastede Bomber paa Hospitalet og sprængte os halvt i Luften.

HENRIK

De Skurke! —

ELI

Jeg tror ikke de vidste, hvad de gjorde. Der var mange af deres egne, som gik med.

HENRIK

Jeg fatter ikke disse Rædsler, og du har staaet midt i dem. Du maa tro, jeg har ofte spurgt mig selv, om jeg nu ogsaa har Ret til at gaa omkring med mit Hoved paa Skuldrene og hele Arme og Ben. Om det ikke er mig som er den egentlige Krøbling? — Men jeg kan ikke faa mig til at se Sagen blot fra den ene Side.

ELI

Vi som har med de Saarede at gøre, ser ialtfald, at de allesammen er stakkels Mennesker, stakkels Børn.

HENRIK

Du ved, at min Forlovede er tysk og jeg havde mest med tyske Arbejdere at gøre. Udmærkede, dygtige og brave Mennesker. Jeg kan ikke paa en Gang begynde at hade dem. Ja du ved jo, at jeg er forlovet.

ELI

Ja, og til Lykke. Jeg har vist skrevet.

(Lille Ophold)

HENRIK

Din Far er jo ogsaa neutral?

ELI

„Din Far“ siger du. Er vi da ikke Bror og Søster som før?

HENRIK

Jo Eli vi er. — Men det gaar ikke for mig længer at kalde ham Far. — Jeg mærker det, jeg kan ikke! Medens jeg var borte er min egen Far bleven saa levende i min Erindring. De Minder, jeg har er bleven saa dyrebare! Kan du forstaa det. Jeg synes jeg tager noget fra ham, naar jeg kalder en anden Mand for Far. Jeg føler det oprigtigste Venskab for — for Stern, en stor Hengivenhed og Beundring. Mod mig har han været mageløst god! Men — jeg kan ikke. — — Hvad er der i Vejen Eli?

ELI

Aa ingenting.

HENRIK

Du blev ganske bleg pludselig.

ELI

Det er ingenting — det er bare — Jeg forstaaer det, du siger, men er det alligevel ikke Synd — at tage noget fra et Menneske, — som man engang har givet ham? Det er ikke blot for Fars Skyld, jeg tænker paa det. Fuldt saa meget for Mors. Ja jeg kalder hende Mor. Det var ingenting Henrik. Det var blot et Sting.

HENRIK

Du har overanstrengt dig. Jeg ser det paa dig. — (Lidt efter) Er Mor ikke rigtig lykkelig? Jeg synes jeg forstaaer det? Ak, jeg havde glædet mig til en fuldkommen Fred her.

ELI

Far er jo gammel og lidt irritabel, efter den Uret, han har lidt. — De har egentlig ikke noget rigtigt tilfælles. Derfor betyder det saa meget, at du er kommen.

For jeg tror nok, du er det eneste Menneske, han bryder sig rigtig for Alvor om.

HENRIK

Jeg skal gøre alt, hvad jeg kan for, at han skal mærke det saa lidt som muligt. Nej, hvor er du dog kommen til at ligne din Mor, Eli.

ELI

Mor var nu helt blond.

HENRIK

Husker du ikke, at jeg gik med hendes Billede; anderledes har jeg jo ikke seet hende. Det var min Barns store Sværmeri det Billede med de mørke dybe Øjne og de fine lange Bryn. At en, der var saa dejlig kunde være død! Det var en sælsom Følelse — jeg har den endnu her nede. — En Afgrund af Ømhed og Gru — mit lille Dreng hjerte blødte som om der var bleven rørt ved det med en vild Rosengren. Sig mig Eli, hvordan gik det til, at du blev Sygeplejerske?

ELI

Kan man egentlig være noget andet nu?

HENRIK

Men hvorledes kan du holde det ud?

ELI

Et Menneske har flere Kræfter end man tror. Det er nu engang bleven mit Liv!

HENRIK

Da vel ikke for bestandig?

ELI

Jo.

HENRIK

Og jeg som troede. Gerda skrev —

ELI

Hun tog Fejl.

HENRIK

Hvor er forresten Gerda. Jeg kender hende jo næsten ikke. Paa Billeder ser hun ud som en Engel.

ELI

Hun er i Besøg. Hun kommer imorgen.

(Lille Ophold)

HENRIK

Nej jeg kan ikke glemme, hvor du ligner din Mor!
Hør Eli! Jeg er glad over, hvad du fortæller mig. Saa kan du blive ved med at være min Søster hele Livet. Nu forstaar jeg ogsaa, at der altid var noget uopnaaeligt ved dig! (Rækker hende Haanden)

ELI

Velkommen Bror!

HENRIK

Husker du, hvor vi holdt sammen, fordi vi var fremmede dernede i den store By, vi to smaa, og hvor jeg græd, da jeg skulde rejse hjem for at studere, for du var jo hele mit Danmark! Og jeg blev ensom siden. (ser sig om)

Hvor er her dog dejligt og hvor Luften er ren og styrkende, og hvor det er godt og varmt at finde sin Barndom igen. Søster, Søster, Søster! (Tager begge hendes Hænder og trykker dem)

(Ud af Sterns Værelse kommer Grev Hoyos, som hilsende gaar forbi.
Straks efter kommer Stern)

STERN

Naa der er han! (aabner Armene; men nøjes med at tage begge hans Hænder) Lad mig saa se paa dig! Velkommen min Dreng. Ja jeg kan da kende dig. Men du kan vel knap nok kende mig. (Eli gaar under dette til Højre)

HENRIK

Du er bleven helt hvid.

STERN

Ja, der er snart ikke andet tilbage end Viljen med nogle hvide Haartjavser paa. Viljen er den sidste, som forlader Huset ved du nok. Den lader sig begrave i Ruinerne. Ja du kan jo nok tænke, at jeg længes efter at tale med dig om alt muligt. — Har du faaet noget at leve af?

FRU STERN

(er kommen)

Middagen er færdig om et Øjeblik. Naa du er vel glad, Stern, over at have ham hjemme igen?

STERN

Foreløbig har jeg jo bare seet ham. Jeg længes efter at tale med ham! Lad os nu faa den Dinér — *l'heure a sonn e!* Men selvfølgelig har de ikke ventet dig og er uforberedte!

FRU STERN

Jeg saa ikke Datoen paa Telegrammet.

STERN

Nous naturellement. Den Kvinde, som ser eller skriver et Datum er endnu ikke født, lige saa lidt som den Kvinde, der læser Verdensbegivenhederne før Feuilletonen!

FRU STERN

Saadan er han altid, Henrik! Vil du ikke forsvare mig?

STERN

Men Parti tager de alligevel!

FRU STERN

(hviskende)

Jeg ønsker bare, at de skal faa nogle Tæsk!

STERN

Og skrige op gør de, som om Krigen var en *Invention boche deutsche Erfindum, made in Germany*. — Krigen er ikke nogen tysk Opfindelse! Jeg er glad min Dreng over, at du har holdt dig udenfor dette Vanvid!

HENRIK

(med et lidt spodsk Smil)

Det var ikke saa let endda. Du ved, hvad jeg havde maattet døje af Fængsel og Forhør, delvis fordi Mary var tysk og glødede for Tyskland; men ikke desto mindre, da det kom til Stykket, saa var Mary mest Amerikanerinde alligevel og glødede for Amerika, og det var saa sandelig nær ved, at hun fik mig i Trøjen.

FRU STERN

Gud ske Lov, at du holdt Stand!

HENRIK

Hun fik mig med til et Møde, hvor de afrejsende Tropper sang „Nærmere dig min Gud!“ Ja det var gribende, men jeg havde alligevel faaet nok.

ELI

Stakkels Dreng. De ved ikke, hvad de gaar ind til.

STERN

(vrængende)

Det maa da være noget for dig, Eli med din nyopfundne Gud!

ELI

De *tror* jo ialtfald paa Retten Far!

HENRIK

Og *sæt*, at det nu *var* det store Skille! — Det er det, der stundom plager min Samvittighed!

STERN

(med Væmmelse)

„Nærmere dig min Gud!“ I Skyttegravenes Helvede og i Ildorkanerne over *Ingenmandsland*, hvor der suser blodige Hoveder igennem Luften! „Nærmere dig min Gud“ mellem raadne Kadavere af Mennesker og Dyr. Tilknæes i en Pøl af Blod og Ekskrementer! „Nærmere dig min Gud“ med Legemet vrimplende af Utøj! (Ler forbitret)

HENRIK

Aaja du har nok Ret!

STERN

Jeg vidste, at le bon Dieu var deplorabel; men aldrig har jeg dog ynket ham som nu, hvor de inventerer Mordmaskiner i hans Navn, som Djævelen end ikke havde drømt om i sine vildeste Drømme. „Nærmere dig min Gud!“ Nej af alt Vanvid er Racehadet dog den menneskelige Ondskabs mest himmelraabende Stupiditet.

HENRIK

Gid andre havde bevaret deres sunde Fornuft saa godt som du!

STERN

Jeg kender mange Lande og har siddet tilbords med Konger og Kejsere! *Ens* var de og de kunde lige saa gerne allesammen have heddet Sørensen! Og saa taler man om Sørensens Instinkt med største Seriositet. Ha! det er guddommeligt! Det skulde vel være Kvinderne, som havde det Instinkt; men de falder gladelig enhver ildelugtende Neger om Halsen og maaske kan det engang lykkes dem at frelse Verden paa den Manér og bringe den „Nærmere dig min Gud!“ — Naa, lad det nu være. Jeg kan fortælle, at jeg har faaet gode Efterretninger fra Paris idag. Man begynder at indse, at vi havde Ret. (Ser paa engang bedrøvet og kærligt paa Eli, som har nærmet sig) Vi er nok uenige om de højeste Ting; men vi kan være gode Venner alligevel, ikke sandt? (Tager hende ved Armen)

ELI

Det kan vi Far!

STERN

Og Henrik er jo et helt Mandfolk, som jeg har faaet til at tale med. (Tager ogsaa ham ved Armen)

ELI

(hvisker noget i hans Øre)

STERN

Hvad siger du? — Bruger jeg Mund? — Ikke nær nok! Hun siger, at jeg bruger saa forfærdelig Mund, og det er Synd for dig, Henrik!

ELI

(hvisker igen)

STERN

Siger jeg aldrig et godt Ord om noget Menneske? — Jeg ikke? — Jeg synes jeg er en Engel af Taalmodighed!

ELI

(ler)

HENRIK

(kommer ogsaa til at smile)

STERN

Det ler hun af! (ler med)

ELI

Nu lo du selv som i gamle Dage!

STERN

Der er ogsaa noget af gamle Dage, noget hjemligt ved at Henrik er her.

RAUM

(har under dette nærmet sig og staar afventende bag Stern)

STERN

(vender sig)

Hvad er det?

RAUM

Jeg skulde spørge Doktoren, om der bor nogen som hedder Henrik Vendel her?

STERN

Vendel? (Famler med Brevet) Hvad? — Jeg forstaar ikke. — Adressen er Stern. Jo. (Rækker Brevet frem uden at se paa nogen)

HENRIK

Brevet er til mig.

STERN

(giver ham det)

HENRIK

Der skulde staa Vendel Stern. Men vedkommende har saa opfattet Stern som Adresse.

STERN

(med et forgræmmet Udtryk)

Ja jeg faar nok ikke Tid til at vente. (gaar imod sin Dør)

FRU STERN

Vil du ikke spise med os andre?

STERN

Lad mig faa det ind som sædvanligt! (Han gaar)

FRU STERN

(tager Henrik under Armen)

Saa maa du nøjes med mig, Henrik!

HENRIK

(har sat sig med det aabne Brev i Haanden)

Mor, dette gjorde mig bittert ondt.

FRU STERN

Tænk nu ikke paa det idag. Naar jeg har dig, er jeg saamænd ligeglad.

HENRIK

Hvad siger du, Mor?

FRU STERN

Jeg siger, at vi er ligeglade med ham. Ikke? — —
Jerusalems Skomager!

HENRIK

Men Mor dog!

T æ p p e t.

ANDEN AKT

Gaarden. Professoren og hans Frue sidder og drikker Morgenthe.

FRUEN

Du burde nu ikke have modsagt ham igaar Aftes.

PROFESSOREN

Naar han taler om Sanskrit, som han ikke har Begreb om.

FRUEN

Jeg synes det lød meget rigtigt, hvad han sagde. Dit var saa indviklet.

PROFESSOREN

Jeg bøjer mig for din Autoritet i Sanskrit.

FRUEN

Uf Einar! — Men det er virkelig sandt, man skal ikke modsige berømte Mænd. Du glemmer ogsaa rent, at du skylder ham din Brodersøns Liv.

PROFESSOREN

Ja Liv — naa nej, jeg glemmer det skam ikke. Jeg har jo ogsaa takket ham. Der er bare et stort Problem, som jeg grubler over.

FRUEN

Hvad er det for et Problem?

PROFESSOREN

Skal man synes om noget, som man ikke synes om, fordi man skylder en Mand Tak.

FRUEN

Ja selvfølgelig!

Hvad var det forresten du sagde?

PROFESSOREN

Ja, kære — naar du kan løse Problemet uden at have hørt, hvad det drejer sig om, hvorfor i Pokkers Skind og Ben vil du saa have nærmere Underretning?

FRUEN

Nu er du utaaelig, Einar, som sædvanlig.

PROFESSOREN

Han blev ogsaa gal paa mig, da jeg roste en anden Ingeniør, den store Luini! (Med et lille Kluk) Han kaldte ham en forfængelig Nar.

FRUEN

Saa skulde du ladet være!

STERN

(kommer fra Baggrunden fulgt af sin Hustru og skraar hurtigt hen mod sin egen Dør uden at bemærke de Fremmedes Tilstedeværelse. Han er klædt som en Godsejer i hvidt Tøj og med Lædergamasker og stor graa Hat med broget Slør)

Hvornaar rejser de?

FRU STERN

Efter Frokost?

STERN

Efter Frokost. Skal de være her til Frokost igen?

FRUEN

Du har jo selv inviteret dem.

STERN

(stanser udenfor sin Dør)

Har jeg! — De keder Livet af mig. Jeg kan da ikke bispise den hele Verden heller. Manden er ikke til at slaa et Ord af.

FRUEN

Du taler jo hele Tiden selv og de var saa begejstrede for dig. Du skulde høre, hvad hun sagde.

STERN

(med Haanden paa Dørgrebet)

Ja, hun er vist et ganske skikkeligt gammelt Fæ; men han er en kedelig Fisk og naar han aabner Munden er det for at være ubehagelig! Jeg har frelst deres Søns Liv og behandlet ham, som om han var mit eget Barn.

FRUEN

Deres *Neveu*, Stern! Du har da forresten ogsaa faaet Tak!

STERN

Har jeg faaet Tak! — Han siger aldrig et Ord. Disse bleghaarede Mennesker smager mig ikke. Jeg stoler ikke paa dem. De har surt Fiskeblod i Aarerne.

FRUEN

Det er dog ganske urimeligt!

STERN

Det er ogsaa Henriks Fiancé, som har ødelagt ham! Jeg kender dem, disse smaa blonde Tingester, de hænger paa som Burrer og er ikke til at ryste af. Naar de ikke faar deres blide lille Vilje, bliver de hadefulde og arrige som Lemæn eller ogsaa græder de i spandervis.

FRUEN

Men Stern dog!

STERN

Ja, I er af samme Slags allesammen! Den lille Lyng gaar ogsaa mod mig. Han kysser den Haand, som kastede ham i Fængsel og jog hans Velgører ud af Landet. Jo! — Han har hjulpet en Flygtning tilbage til Fronten! Gid jeg ialtfald kunde faa Lov til at spise min Mad i Fred!

FRUEN

Du kunde dog gerne tænke lidt paa mig og huske, at de er Danske.

STERN

Er de Danske? Saa meget desto værre!

FRUEN

(er kommen saa langt frem, at hun ser de Fremmede)

Hyss, hyss!

STERN

(ser sig om)

De har ikke hørt noget. (gaar hurtigt, fulgt af sin Hustru ind i sit Værelse)

PROFESSOREN

(klør sig bag Øret)

Ja det var jo tydeligt nok. Jeg tænker vi gaar.

STERN

Du tror da ikke det var os, han mente.

PROFESSOREN

Nej.

FRUEN

Du er altid saa mistænksom.

PROFESSOREN

Uden Grund.

FRUEN

Forresten talte han jo venligt om mig.

PROFESSOREN

Ja, det var venligt!

FRUEN

Jeg hørte ikke andet end at han syntes, jeg var rar eller saadan noget. — Du *kunde* nu ogsaa gerne have sagt noget mere, om hvad han er for en Mand!

PROFESSOREN

Ja, det var saamænd ogsaa min Hensigt; men jeg er nu engang ikke smurt som Smigermølle.

Skal vi saa rejse?

FRUEN

Umuligt før efter Frokosten, vi maa da opføre os passende.

PROFESSOREN

Hele Verden slaar hinanden ihjel; men vi skal stadig opføre os passende. (Klør sig bag Øret) Jeg *kan* ikke tale med ham! Jeg er uenig med ham om alting! Om Krigen og Freden, om Gud og Verden, om din Kjole og hans Slobrok, som jeg finder forfærdelig! Kan han ikke lide mig, saa kan jeg sku heller ikke lide ham.

FRUEN

Vi maa vente til efter Frokosten.

FRU STERN

(kommer ud og nærmer sig dem smilende venligt)

Godmorgen. Jeg haaber De har sovet godt.

FRUEN

Jo mange Tak.

En Mand gik ned fra Jerusalem

FRU STERN

Det er et dejligt Vejr idag, ikke sandt? ja jeg skal jo passe mit Hus. Saa De undskylder mig nok. Vi sees til Frokosten!

PROFESSOREN

Vi tænkte netop paa at bryde op nu, Frue!

FRU STERN

Det maa De endelig ikke gøre! Doktoren vilde blive forfærdelig ked af det. — Det maa De endelig ikke.

FRUEN

Ja saa siger vi mange Tak, vi vil jo ogsaa gerne hilse paa Doktor Stern en Gang til.

FRU STERN

Det var rart. Det vil glæde ham, men skal vi ikke mødes nede i Haven Kl. 12 for Eksempel. Det var saa rart at snakke lidt Gammelt igen — Saa siger vi det. Farvel saa længe! (Smiler venligt og gaar tilhøjre)

PROFESSOREN

Ja — saa sluger jeg altsaa den kedelige Fisk. Maa-
ske har Manden ovenikøbet Ret — for mit Vedkom-
mende.

FRUEN

Vi har ogsaa glemt at rose hans Have. Aksel sagde, at vi skulde rose hans Have!

PROFESSOREN

Ja, lad os det! (Klør sig bag Øret) Jeg ved mig, Gud ske Lov, fri for Racefordom, men naar han ligefrem kalder mig en kedelig Fisk, saa kniber det nu alligevel.

FRUEN

Du skulde skamme dig. Tænk paa vore Venner.

PROFESSOREN

Ja, de tilhører Slægter, som har slaæet Rod i Landet og jeg vurderer dem saa højt som nogen. Men netop for deres Skyld kan jeg ikke lide ham. Jeg synes ialtfald ikke om, at man ser os over Hovedet.

FRUEN

Du skulde skamme dig!

PROFESSOREN

Ja, jeg skammer mig naturligvis ogsaa! Der er ingen der mere end jeg ønsker, at det Folk skal faa fuld Op-
rejsning og det vulgære Fjendskab er mig en Pest. — Men de kan jo ogsaa have deres Fejl, ikke sandt? — Vi maa jo se at tale os til Rette med hinanden og forstaa hinanden. Jeg ser saamænd godt deres store Fortrin og den fuldkomne Loyalitet hos de Bedste; men som god Dansker holder jeg af Fred og en vis Ligevægt og Stern er mig alligevel for meget paa tværs af Tingenes Natur. Jeg synes ialtfald vi skal se at faa Aksel hjem for han er ikke lykkelig her og det hele er ikke rigtig „reggederligt“ paa denne Maade.

FRUEN

Er han ikke lykkelig? Du har ingen Iagttagelse og saa forresten skulde du skamme dig en Gang til.

PROFESSOREN

Naturligvis er Stern god mod Smaafolk, det ser vi jo og det er en stor Ting!

FRUEN

Naa nu begynder du jo at blive skikkelig og menneskelig.

PROFESSOREN

Naturligvis er jeg skikkelig. Jeg vil bare ikke være saa skikkelig at det gaar udover Mennesket. Først og fremst maa vi tage ærligt og redeligt paa Problemet: Race og Menneskelighed, undersøge det tilbunds uden Ondskab og uden Skamfølelse, som den naturlige Ting det er. Jeg for min Del er forøvrigt klar over, at hvor *Mennesket* indgyder Respekt er Raceviljen en Gemenhed.

STERN

(kommer frem i Døren. Med et halvt muggent, halvt forlegent Smil nikker han et Par Gange til det bliver bemærket)
(Fruen og Professoren rejser sig)

FRUEN

Godmorgen Herr Doktor! Hvad De dog har for en dejlig Have! Vi har været den yndigste Morgentur. Det maa rigtignok være en udmærket Gartner!

STERN

Gartneren, det Kvaj! Tror De han har Forstand paa Havebrug. Jeg har lavet det Hele selv. De skulde have seet den Have, da jeg kom. (Forsvinder halvt bag en Søjle)

FRUEN

Og sikken en Frugthøst, De har iaar. Det er mageløst!

STERN

(lidt frem)

Saa De mine Ferskentrær?

FRUEN

Dejlige!

STERN

(lidt frem)

Men De skal ogsaa lugte til dem og smage Dem! Hver eneste Fersken er en hel lille sommersalig Klode at putte i Munden.

PROFESSOREN

Vi mødte forresten Gartneren. Han var meget nedslaaet, for hans Ko var bleven stjaalet fra ham.

STERN

(nærmere)

Ja han er en stor Idiot, som ikke passer sine Ting, men hylér op som et Spædebarn. (mildere end Ordene tyder paa) Fjolset kan jo komme til mig med det, saa skal han faa en Ko! Jeg er ikke bange for at give ham en Ko! Jeg har givet en Mand en Ko før. Jeg æder ikke Smaafolk! (mistænksom) Men han fortalte Dem vel ogsaa den Historie for at presse mig! (De er nu kommen helt hen til hinanden) Alle render de til mig her! Jeg forsikrer Dem, der gaar ikke en Dag, uden at jeg skal betale for noget, Gud ved hvad, som ikke kommer mig det fjerneste ved. De kan spørge Deres lille Neveu. Han kender til det. (gaar bag Søjlen)

FRUEN

(lidt efter)

Jamen Folk er rigtignok ogsaa Doktoren taknemmelige her paa Egnen.

STERN

(kommer atter nærmere)

Taknemmelige? Ja. — De har gjort mig til Æresborger! — Det er en dejlig Ære at blive Medlem af deres Idiotsamfund. — Jeg har foræret dem et helt Bibliotek. Har De set det?

FRUEN

Ja, det har vi rigtignok, og hørt saa meget om det ogsaa.

STERN

(lyser lidt op)

Saa—aa? — Har De det? Ja — Men tror De, der er nogen, der læser Bøgerne? og hvis de læser, saa forstaar de ialtfald ikke et Muk!

PROFESSOREN

Vi har ogsaa seet de Kalkmalerier, som De har ladet afdække!

STERN

Ja, de er da morsomme! Ikke?

PROFESSOREN

Ejendommelige!

STERN

Præsten den Ignorant satte sig imod med Hænder og Fødder! De skal se, det Æresborgerskab kommer mig dyrt at staa. En skønne Dag smider de mig ud, fordi jeg er „en assyrisk Mand“ — saa brænder de Bøgerne og smører Billederne over med Okker og lader Haven forfalde.

FRUEN

Men Gud dog!

(Henrik er kommen frem paa Galleriet og staar og ser ned)

STERN

Skønt jeg kan bevise, at min Far betalte en Præst for at slaa Vand paa mit Hoved. Det kostede fem Kroner og halvtreds! Men jeg fik rigtignok ikke derfor Vand i Hovedet som alle de andre. Det er det, de ikke kan tilgive mig, Dumrianerne! (Gøtter sig forbitret) Æresborger og Æres-

doktor! Den sidste Ære maa vist have været fra *Frankfurt*, siden de jog mig ud af *Frankrige* som en Hund.

(Henrik er gaaet ind igen)

FRUEN

Jamen Herr Doktor dog!

STERN

De kan spare Dem Deres Medfølelse. Je m'en fiche: Jeg spiser min Mad og drikker min Vin, saa længe der er Vejr i mig. (Vil gaa, men stanser) De gravede min Afstamning op, da Krigen brød ud. Ingen havde skænket den en Tanke før. Jeg selv havde fuldstændig glemt den. Mine Døtre er Katholiker, omend de er frigjorte. Min Kone, min Søn og jeg selv er Protestanter! Min første Kone var endogsaa baade Protestant og Katholik, for hun lod sig konvertere af Kardinal Mayol, den detestable gamle Tartuffe. Hvad mere kan man forlange! — „Assyrer!“ skreg hele Hundekoblet pludselig. „Slaa ham ned, den Assyrer!“ Hvad har man saa for de fem Kroner halvtreds og det vaade Hoved!

FRUEN

Nej det maa man nok sige!

STERN

De ved formodentlig ikke, at jeg i min Ungdom syslede lidt med Litteraturen ved Siden af mit egentlige Arbejde.

FRUEN

Det ved hele Verden!

PROFESSOREN

Ja, jeg har saamænd selv engang dyrket „*Revolutions Bibel*“.

STERN

Naa ja. En Smule Amatørarbejde. — I to svære Bind, som forskaffede mig en Dom paa tre Maaneders Fængsel for Blasfemi og Landflygtighed for Resten af mit Liv. Le bon Dieu var fornærmet, anlagde Sag og vandt den med glimrende Succes i alle Instanser. Jeg skildrede Verden ganske godt sort, tør jeg sige, med dens Løgne; men den har overtruffet mine Forventninger. Alle mine bedste Broer har de sprængt i Luften, de célerats — de — de Slyngler; men mit Verdensbillede staar fast!

FRUEN

Men nu maa man da haabe og tro, at det bliver bedre.

STERN

„Bedre!“ Haab og Tro er to unge Mennesker, Frue. De afgaar ved en tidlig Død under stort Ak og Ve i syv og tyve Aars Alderen!

FRUEN

Jamen nu efter Krigen, mener jeg!

STERN

(vrængende)

„Efter Krigen“. Après la guerre! Jeg nægter ikke, at De har bevaret Deres Ydre ungdommeligt, Frue; men dog ikke i den Grad, som Deres Aand.

(Lille Ophold. Derpaa venligere)

Ja, De er en aimable Dame, som ikke kender Verdens Slethed. Til Lunch skal De faa en hvid Vin fra Syden, som kan faa En til at glemme noget af Hvert. Jeg har faaet den foræret af Hertugen af Saint Sully, Duc de Saint Sully. Kender De ikke ham? *L'amant de la petite Madame Hugo vous savez*. Aa han er en af de vittigste og spirituelleste Oldinge i Europa. Og den lille

Marianne Hugo! — Charmant! Pale comme un beau soir d'automne. (lidt efter) Nu hader han mig naturligvis, og hans Kælling, den gamle Hejre, vilde gerne drukne mig i et Fad Vin. De skulde se hende. Æv! Stramtandet, med sorte Ugleøjne og Paafuglefjer og Diamanter i Parrykken! Og et Ansigt og en Gorge som en slet bevaret Mumie — Æv!

FRUEN

Uha da!

STERN

Det er en melankolsk Tanke, at selv den lille Madame Hugo, som virkelig var noget af det charmanteste, noget af det sødeste, man kunde se for sine Øjne, gerne vilde rive de sidste hvide Totter ud af min Skalde, hvis hun kunde faa fat i mig med sine allerkæreste smaa rosenrøde Negle.

FRUEN

Men Gud dog!

STERN

Ja saadan er det! Og hvis De spørger mig hvorfor, saa skal jeg sige Dem det. Det er fordi, jeg er en Landsmand af Jesus Kristus fra Nazareth — — som lærte Menneskene, at de skal elske hverandre!

PROFESSOREN

Nej det tror jeg skam ikke er Grunden. Gør De?

STERN

Ja jeg gør!

(Pinlig Pause)

PROFESSOREN

Denne Fru Marianne Hugo — er hun —

STERN

(afbryder rettende hans Udtale)

Madame Marianne Hugo — Danskerne taler et horribelt Fransk.

PROFESSOREN

Det synes jeg er revnende ligegyldigt.

STERN

Saa er det det? — Hun er en af de skønneste Damer i Verden.

(Aksel og Henrik er under dette kommen ned ad Trappen og støder nu til de andre)

AKSEL OG HENRIK

Godmorgen.

STERN

(nikker flygtigt uden at se paa dem og fortsætter)

Nej, vi tilhører en forbandet Slægt i al Evighed, og faar ikke noget blivende Sted. Det er Sandheden! Og da der heller ikke i Israel er nogen følelig Mangel paa Kæltringer, saa skal vi alle lide for dem og forraades af enhver. Vi kan faa lyse Øjne og gule Englekrøller under Nordens Sol. Det hjælper ikke. Vi kan staa paa Hovedet i deres Døbefonter, det hjælper ikke.

Min Kone er lige saa mørk som jeg var; men hun har vel Kulsvierblod i Aarerne og det er fint, det er meget fint!

(med dyb Græmmelse) Ulykkelige Folk, som hades og forfølges lige saa meget paa Grund af sin Dygtighed og sin klare Forstand som paa Grund af sine Fejl. Naar Kapitalen fremmer Krigen, siger man jo med Rette, at den mangler Hjerte for Menneskeheden; men hvad hjælper det os. — Hvis vi fremmer Freden, siger man, at vi mangler Hjerte for Nationen. Man forfølger os fordi vi

er isolerede og hvis vi slutter os sammen, forfølger man os dobbelt. Den, som hades, maa jo hade. Saaledes vokser det Onde, som en Lavine! Det er forfærdeligt og ethvert Fejltrin hævnnes tifold paa os.

Intetanende kommer vi til Verden. Intetanende ligger vi i vor Vugge og smiler trygt til Livet; men den Dag vi træder paa Fødelandets Jord fortæller man os, at den er ikke vor. Modersmaalet bliver bittert paa vor Tunge, selve den Luft vi indaander tager Forbehold, Lyset som skinner paa os, ser at vi er fremmede, Blomsterne og Træerne ved, at vi kun er taalt. (Han gaar ind til sig selv uden at hilse paa nogen)

FRUEN

Hvor Deres Far dog har et mørkt Syn paa Livet.

(Intet Svar)

FRUEN

Deres Stedfar.

PROFESSOREN

Nu tror jeg vi skal lade Herr Vendel — Herr Stern og Aksel faa Lov til at tale sammen.

FRUEN

Men sig mig, Aksel. Du er da ikke saa lille. Doktoren sagde „Deres lille Neveu“. Du er da et Hovede højere end han.

PROFESSOREN

Ja, det er vel mere en Talemaade.

AKSEL

Som Doktor Stern hyppig anvender, ja.

(Professoren og Fruen gaar)

HENRIK

(har sat sig)

Hvor er han dog bleven vredladen! Det er noget overdrevent, synes jeg, og alligevel forstaar jeg ham godt. Dette jagede, hjemløse Liv! Kun henvist til sig selv og omringet af Fjender, som vil ydmyge ham. — Hvis hans Stolthed forhærder sig — er det saa ikke rimeligt? Og er det ikke undskyldeligt, at han glæder sig over Forængelighedens smaa Triumfer.

AKSEL

Jo — vist. *Mine* Forældre døde, da jeg kun var to Aar gammel, saa jeg har smagt en Del af Bitterheden selv — i Kaar, som jeg ikke var født til. Jeg maatte altid se, at de andre fik det bedste Stykke og gaa iseng uden Godnatkys. Stern har saamænd været forholdsvis lykkelig som ung — for ikke at tale om siden.

HENRIK

Det maa have været et vidunderligt Øjeblik, da han kom til dig i Fængslet. Jeg har saa tidt udmalet mig det og nydt det. Og at det saa ovenikøbet var en Mand, som du saa længe havde beundret!

AKSEL

Ja naturligvis.

HENRIK

Og han tog dig med sig hjem og hjalp dig paa alle Maader og satte dig istand til at fortsætte dine historiske Studier. Ikke sandt? Du skrev i dit Brev til mig: „En Mand gik ned fra Jerusalem til Jeriko og han faldt iblandt Røvere, men en Samaritaner forbandt hans Saar og hældte Olie og Vin i dem og han løftede ham op paa sit eget Dyr og førte ham til et Herberge og plejede ham“.

AKSEL

Man bliver jo let lyrisk ved en saadan Anledning!

HENRIK

Jeg var saa glad for det Brev. Jeg hører gerne noget godt om Stern. — Men jeg synes, jeg kan mærke, at der er et eller andet i Vejen nu?

AKSEL

Det daglige Samvær er jo ikke saa lyrisk!

HENRIK

Berømte Mænd er ofte lidt vanskelige, ikke sandt. Og han har haft megen Modgang. Men der er dog saa meget godt og levende ved ham, synes du ikke?

AKSEL

Ja—a — godt? — Jeg ved ikke, om jeg kan tale aabent til dig. — Naturligvis er der noget godt.

HENRIK

Selvfølgelig kan du tale aabent. Jeg staar ham ikke nær paa den Maade.

AKSEL

Jeg har jo noget af en vis Fremmedfølelse overfor ham. Har du aldrig mærket noget saadant?

HENRIK

Hvorledes? Jo, maaske en enkelt Gang, vel nærmest fordi der er noget ikke helt naturligt i Forholdet. — — Er det hans politiske Syn, du har imod.

AKSEL

Han har ikke kunnet glemme den Krænkelse, han har lidt, forsaavidt er der en Forskel i vore Sympathier; men det er ikke saa meget hans Meninger, som hans Maade og da hans Maade gennemtrænger hans Meninger — saa — synes jeg heller ikke helt om dem. — Han har jo ingen Følelse for den nationale Storhed i Krigen, forstaar du, sér ikke dens vældige Vilje og Hengivelse!

HENRIK

Fremtiden vil dog sikkert give ham Ret i, at den kunde og burde være undgaaet! Kan du virkelig ikke se bort fra hans smaa Svagheder, efter alt hvad han har gjort for dig?

AKSEL

Han vil have Betaling for det!

HENRIK

Hvordan?

AKSEL

Med Smiger!

HENRIK

Han vil have Varme for Varme, han som andre. — Han har en brændende Trang til Hengivenhed, som altfor ofte er bleven skuffet.

AKSEL

Han vil have Smiger. Han er forfængelig. Han er frivol, ansvarsløs og forfængelig! Der er ikke en Trevl i ham, som ikke er forfængelig!

HENRIK

Men du gode Gud! Saadan taler du nu om „den barmhjertige Samaritan!“

AKSEL

Den barmhjertige Samaritan var selv en Røver, det er Sandheden.

HENRIK

Men du gode Gud, Mand! — Har du det paa den Maade? Det er den uretfærdigste Forringelse af hans Væsen. Jeg bliver stum! — (lidt efter) Tror du ogsaa det var Forfængelighed, at han løb fra Herodes til Pilatus for din Skyld?

AKSEL

Ja. Det var Forfængelighed!

HENRIK

Nej hør nu Aksel. Jeg kender mange forfængelige Mennesker, som aldrig har lagt to Pinde i Kors for andre end sig selv. Er jeg ikke forfængelig. Er du ikke forfængelig? Men hvad har vi gjort?

AKSEL

Vent nu og se!

HENRIK

Og alt det han har udrettet blot i de Aar, han har boet her: Veje, Broer, Bibliotheker har han skænket.

AKSEL

Rastløs Forfængelighed! — Intet andet! Og hvad skal de forresten ogsaa med alt det Skidt?

HENRIK

Dette er jo taabeligt. Taabeligt! Du maa undskyldte

mig, men det forekommer mig virkelig, at Stern er den Mand, som gik fra Jerusalem til Jericho. Han har jo Ret, Ret, Ret! Verden er ikke bedre end han siger.

AKSEL

Bedre? Nej den er værre! Den frivole taler om Sandhed og Skændegæsten om Fred! Det har han ikke bemærket, — Vent nu og se! Naar Stern har snakket med den Armenier, som er inde hos ham, vil han komme i glimrende Humør. Armenieren vil sige: „Mester, man har voldtaget vore Hustruer, dræbt vore Børn og stegt vore Bedstemødre.“ Stern vil høre paa dette med den største Deltagelse og komme i glimrende Humør, fordi man har saa høje Tanker om hans gode Hjerter og hans Ry i Armenien og samtidig vil han sige: „Denne lille Armenier“!

HENRIK

Nej du maa undskylde mig. Dette er mig for meget af det gode! Det er kun Overfladen du ser, ikke Impulsen, som er god! Du under ham jo ikke den simpleste Retfærdighed, Menneske!

AKSEL

Kald det bare Misundelse! Men skal jeg da *unde* et Menneske noget, som han ikke *fortjener*? Er jeg misundelig paa *Sort*, naar jeg siger, at *Sort* ikke er *Hvidt*?

Jeg kan ikke døje ham!

Man kalder ham stolt og karakterfast og modig, fordi han ikke glemmer sin krænkede Forfængelighed. Han! — Han er modig, fordi han vil hævne sin krænkede Forfængelighed. Han er karakterfast, fordi han ikke nogen sinde kan glemme sin krænkede Forfængelighed! Der har

du ham med hans Retfærdighedsfølelse og hans Anklager mod Menneskene. Der har du Jøden med det golde Had, som gør alting skævt, fordi det har sin Grund i en medfødt Krænkelser, der ikke kommer den sunde Menneskehed det fjerneste ved!

HENRIK

Jeg synes du selv staar og hader, saa det oser af dig.

AKSEL

Ja, jeg hader ham og Had behøver ingen Grund. Had føder Had og skal mødes med Had. Han skal faa at se, at *vi* kan ogsaa!

HENRIK

Dette er mig i højeste Grad imod! Det er en Skændighed, som jeg aldrig nogensinde vil være med til. Jeg fortryder at jeg gav dig Lov til at tale frit. —

AKSEL

Men det lettede kan du tro!

HENRIK

Aa det er modbydeligt! Hans Had skal hudflettes; men dit skal være Ret. Hans Smule Forfængelighed skal pidskes med Skorpioner; men din og min gaar fri! Aldrig nogensinde har jeg seet ham saa hadefuldt, som jeg ser dig nu! Og det er en Mand, som har overøst dig med Velgerninger!

AKSEL

Djævelen giver os gerne den hele Verden, hvis vi vil falde ned og tilbede ham. Gud er neppe saa gavmild.

HENRIK

Tal ikke du om Djævelen! Det mest djævelske af alt, det er at røve et Menneske hans Ret i det Øjeblik han bliver født.

AKSEL

Min kære Henrik. Hjemløs er retsløs. Derved er intet at gøre. Og du skal komme til at se det: — hans gode Impulser skal gaa under i Forfængelighed. Hans Ven-skab skal dø i Had. Han skal saa uden at høste, fordi hans Frøkorn er goldt. Og mens han taler om Fred i Verden, skal hans eget Hus opløses og styrte i Grus!

HENRIK

Nok nok! Du kæmper med Boomeranger. Du skader kun dig selv. Du rammer ikke ham; men du rammer tusinde, som er uskyldige og som helt gaar op i det Folk, de tilhører.

AKSEL

Jeg taler ikke om dem og heller ikke om dem, som trofast holder ved deres Æt. Jeg taler om den hjemløse og løsrevne, som vil tilrive sig Magten og nu har jeg faaet Luft. Endelig har jeg faaet Luft! Jeg har ikke *Lov* til at tale saadan *her*, det ved jeg saa godt, saa godt; men det skal ogsaa være forbi nu. Jeg vil bort fra dette Hus, hvor jeg har mistet min Hæderlighed og min Tro paa Livet og min Sjæl!

Ja, nu har jeg vel ogsaa mistet dit Ven-skab, Henrik?

HENRIK

Du har ialtfald gjort mig bittert ondt!

(Eli kommer ned ad Trappen, klædt til at gaa ud)

HENRIK

(springer op)

Godmorgen, Eli. Skal du ud?

ELI

(stanser paa det nederste Trin)

Jeg skal til en Syg, som har sendt Bud efter mig.

HENRIK

Men kære. Har du syge ogsaa her? Jeg troede du skulde hvile dig nu.

ELI

Hvorfor skal jeg hvile mig, naar jeg ikke er træt?

HENRIK

Er du ofte ude paa den Maade?

ELI

Det meste af Dagen.

HENRIK

Og jeg som havde haabet, at nu skulde vi rigtig være sammen. Maa jeg ikke køre med?

ELI

Der er nok ikke Plads til mere end en paa Vognen.

HENRIK

Det er en hel Skuffelse for mig.

ELI

Ja, hvad siger du saa til, at om otte Dage rejser jeg igen, jeg skal lede et stort Hospital. — Jeg har faaet Ordre.

HENRIK

Om otte Dage?

Saa faar Mary dig ikke engang at se.

ELI

Vi træffes nok senere engang.

HENRIK

Men de otte Dage, Eli! Du maa finde lidt Tid til mig! Jeg er ogsaa syg. Jeg trænger ogsaa til dig. Det er sandt, blot jeg ser dig, synes jeg, jeg bliver et bedre Menneske. Jeg kommer ialtfald højere op og aander en renere Luft.

ELI

Det er Bjergene, som gør det! Jeg kan se mig saa glad paa dem, at jeg helt bliver borte. (viser mod Baggrunden)

HENRIK

Men vi andre Mennesker, vi bliver ikke borte for os selv, uden Hjælp. — Dig har Krigen gjort hel Eli; men mig har den slaaet istykker. Jeg er et Folk i Splid med mig selv. Der maa have været noget galt i Støbningen.

Jo, jeg synes, jeg har alle Menneskers Fejl — foruden mine egne! — Jeg forstaar bare ikke, hvorfor jeg har faaet det frygtelige Forraad af Kulde og Bitterhed. Det er sommetider nær ved at kvæle Livet for mig.

ELI

(peger atter)

Ser du den store Aabning der imellem Klipperne. Den kaldes for „Solporten“. Det er et vidunderligt Øjeblik, naar Solen staar der urolig og skælver som et stort blussende Hjerte. — Da føler jeg, at Verden er levende, og at det ikke er muligt for nogen at slaa den ihjel. Det er ikke netop noget godt Hjerte! Det er lige saa grumt

som Sfinksens! Sfinksen behøver ikke at bruge sine Klør, den sønderriver uden Had blot med sit rolige Blik. (Peger op mod Solen) Det er et *vildt* Hjerte; men til mig siger det altid: Op, op! videre frem!

HENRIK

(ser længe paa hende)

Du er lykkelig, for jeg forstaar, at du lever paa en Tro.

ELI

Paa hvad ellers, Henrik?

HENRIK

Og det i en Tid, hvor vi andre sætter den til!

ELI

Hvorfor det, Henrik?

Kan du huske, naar vi streifede om i gamle Dage og kom til et særligt smukt og hemmelighedsfuldt Sted, et Vildnis i Skoven eller en lille Ø med Siv og Fugle; saa syntes vi jo, der var dejligt; men jeg er vis paa du følte det samme som jeg, en Slags skjult Skuffelse. Der manglede noget! I Virkeligheden var der ingen Hemmelighed — vi kunde ialtfald ikke faa fat i den.

HENRIK

Aa jeg kender det saa godt!

ELI

Det eneste man er vis paa at møde overalt, det er noget som mangler, tilsidst bliver det, det egentlige.

HENRIK

Og alt dette siger du som har staaet Ansigt til Ansigt med Krigen!

ELI

Netop derfor, Henrik! Jeg staar altid midt i den brændende Hemmelighed. Den Nat i Hospitalet, da det bragede og knitrede og flammede omkring mig og jeg pludselig stod under aaben Himmel og højt oppe saa den sorte Fjende brumme triumferende og veltilfreds bort, den Nat saa jeg Krigens Ansigt.

HENRIK

Djævelens Ansigt var det!

ELI

Ikke Djævelens, Henrik — Dæmonens! — Men netop i det Øjeblik følte jeg en guddommelig Tryghed. Der var et Hjerte i mit og ved siden af mit, som var renere og varmere end Solens og jeg var svøbt i et Lys, som var blødere og hvidere end Lyset.

HENRIK

Ja den som kunde naa saa højt op!

ELI

Menneskene maa jo komme op over Verden. Ellers er der ingen Fred og Tilgivelse! (med et Smil) Det nytter ikke at skælde og smælde paa Verden, naar vi dog tilhører den. — Vi maa højere op! (Hun nikker og gaar)
(Under dette er Raam gaet til Aksels Dør, har banket og taler ind til ham)

RAAM

Jeg skulde bede Herr Lyng om at være parat.

AKSEL

(kommer)

Din Søster gik?

HENRIK

Hvor er hun dog bleven vidunderlig! Der er noget fortryllende ved at have en Søster. Engang var hun saa munter og vittig. Og nu en Helt og Helgeninde!

AKSEL

Hun er jo ikke din Søster.

HENRIK

For min Følelse er hun det, og det har en helt ny og ukendt Skønhed. Hvorledes kan du have hadske Tanker i hendes Nærhed? Jeg synes du maa forstaa, hvor lavt de ligger. — Det er Krigens Feberluft, som har angrebet dig.

AKSEL

Hun ligner sin Mor! Hun har i Virkeligheden intet med sin Far at gøre. Eli er venlig mod ham som mod enhver anden. Det er alt.

HENRIK

Hun har Ild og Vilje fra sin Far. De har Lov til at være stolte af deres Blod. Du ved lige saa godt som Stern og jeg, at de fleste af vore Landsmænd er træge og flove. — Gode Gud, hvor har jeg følt det bittert selv!

AKSEL

Du og jeg har maaske Lov til at finde nogle af dem træge og flove. Stern ikke!

HENRIK

Atter skal han være uden Ret!

AKSEL

Forøvrigt har din Søster fundet sit Hjem, hun tror paa Gud! Jeg ved ikke, hvem der kan gøre hende det

Kunststykke efter, og om hun er gal eller klog ved jeg heller ikke.

Krigens Feberluft siger du. Alt er Krig. Hele dette flydende, ynglende Liv faar kun Form og Fasthed gennem Kærlighed og Had, og den som ikke har et Hjem, den som ikke finder sin Plads paa Jorden, han er hjemfalden til Helvede, hvis han ikke naar op til Gud. Jeg for min Del er nødt til at nøje mig med Virkelighedens Luft!

HENRIK

Feberluft! Aksel! — Sumluft! Pestluft!

AKSEL

(behersker sig)

Jaja. Nu faar vi se!

Hvornaar venter du din Forlovede herover?

HENRIK

Jeg vilde netop telegrafere til hende, at hun skal komme straks. Hvor er Telegrafstationen?

AKSEL

I Byen. En halv Times Vej herfra. Jeg skal derind om lidt.

HENRIK

(skriver i en Noterebog og river Bladet ud)

Hvis du vil besørge det for mig, skal du have Tak. Jeg glæder mig til at hun skal lære Eli at kende. — Forresten kan det lige saa godt vente til imorgen. (stikker Papiret til sig)

AKSEL

Dette vil sige, at du tager imod Tilbudet om at blive Fabriksbestyrer hos Luini.

HENRIK

Ja — og jeg maa ogsaa sende dem et Telegram, men jeg vil tale med — Stern først.

AKSEL

Du tager altsaa imod det?

HENRIK

Ja, det er et glimrende Tilbud, de har gjort mig. Men der var forøvrigt en Ejendommelighed ved deres Brev, som jeg ikke er klar over. De kaldte mig haardnakket kun for Vendel og anførte „Stern“ blot som Adresse. I og for sig har jeg ikke noget imod det.

AKSEL

Da jeg forhandlede med dem forleden, mærkede jeg, at Navnet „Stern“ var noget af en Anstødssten. Jeg forklarede dem, hvordan Sagen hang sammen. De sagde: Men hvorfor vil Manden ikke bære sit eget gode danske Navn? Ja hvad skulde jeg svare? — Maaske kaldte jeg dig ogsaa selv Vendel igaar.

HENRIK

Det var min Hensigt at tale med Stern om dette. Derovre kaldte alle mig Vendel. Min Kæreste kunde bedre lide det. Og tilsidst hang „Stern“ bare bag paa i en tynd officiel Traad. Jeg havde saamænd næsten glemt det. — Jeg synes jeg har Ret og Pligt til at bære min egen Fars Navn, og Stern maa forstaa den Følelse. —

AKSEL

Det ligner ham at ville rage andre Folks Børn til sig! — Ja undskyld!

HENRIK

Det var nu min Mor, som syntes jeg skulde bære samme Navn som hun. Men forøvrigt er jeg enig med dig paa dette ene Punkt. Du ved, hvad min Far var for en Mand og hvad han har betydet for mig! Blot jeg var fri for det gemene, som er bleven blandet ind i Sagen: at Sterns Navn ikke er en Fordel, som før. Værst er det, at jeg ikke selv kan blive klar over, om det ikke ogsaa spiller en Rolle for mig. Det Hele opirrer mig ubeskriveligt.

AKSEL

Mig forekommer Sagen soleklar.

HENRIK

Ogsaa mig. Men *du* vil gerne krænke ham og *jeg* holder af ham! — Jeg maa tale med ham, som jeg oprindelig havde tænkt, uden at berøre den Side af Sagen. Han maa forstaa, at jeg vil bære min Fars Navn, min Slægts Navn og intet andet. (man hører en Klokke ringe i Sterns Værelse. Raum gaar og lukker kun Døren halvt)

AKSEL

(dæmpet)

Nu skal jeg straks derind! — Læg saa Mærke til Stern, naar han taler om Armenieren. Det kan næppe slaa fejl, at han er henrykt. Senere skal du faa besynderligere Mænd at se. Folk fra den yderste Opløsning, som allerede er begyndt at luske omkring Huset. Mellem dem hører han hjemme, og den Dag vil komme, hvor han bliver nødt til at kaste sig i deres Arme. (Fra Sterns Værelse kommer en lille sortsmusket Mand, bukkende og takkende. Han har en Tegnebog i Haanden og presser et Bundt Pengesedler ned i den. Han taber nogle paa Gulvet. Henrik hjælper ham med at samle dem op)

ARMENIEREN

(græder og ler)

Merci Monsieur. Merci. Oh denne Mand — comme le bon Dieu — denne Mand som man bagvasker — comme den gode Gud — Merci Monsieur. Merci! (ud)

RAUM

(kommer)

Jeg skulde bede Herr Lyng om at se ind til Doktoren.

HENRIK

Sig at jeg gerne vil tale med ham.

(Aksel gaar ind)

STERN

(i Døren)

Vi kan godt tale sammen nu. I Øjeblikket har jeg en Smule Fred. Lyng vil De saa læse den Korrektur igennem. (Kommer og sætter sig hos Henrik) Han rørte mig, denne stakkels Armenier. Du saa ham maaske? Det er forfærdeligt, hvad han fortæller. Hustruer skændet, smaa Børn dræbt, fem hundrede tusind Mennesker brændt, slagtet, myrdet ned. Han havde en Historie om en lille Pige, som kunde faa Stene til at græde. Hun saa sin Moder paa Bajonetten. (Han gyser og bedækker Ansigtet med sine Hænder)

HENRIK

Hvad vilde han dig?

STERN

(ryster Synet af sig)

At jeg skal gøre Forestillinger hos mine Forbindelser i Konstantinopel, hvor jeg desværre har boet to Aar og kender alle Morderne. Han tror det nytter! — Haabløst.

Men det er umuligt at sige *nej* og jeg har allerede skrevet. Du skulde have hørt ham. Ja, det er en Verden! — Det er en Verden!

HENRIK

Det er smukt af dig (med et prøvende Blik) og det er jo ogsaa smigrende for dig!

STERN

Vil du tænke dig den stakkels Fyr var saa slet udstyret med Penge, at han var halvdød af Sult og han var udsendt af en Komité, hvori der sidder allermindst ti Millionærer! — Hvilket Syn denne arme forsultne Diable fra Ulykkens Land, og de ti fede halvsprængte Pengesække! — En af dem er den Usling Steinthal, som hører til mine værste Hadere, og sikkert kommer til at ende i Tugthuset. En anden er min Fætter Julius i København, den Clovn! Han er saa gerrig, at han aldrig kører med andet end Sporvogn og principielt altid tager „Omstigningsbillet“ — selv om han ikke har Brug for Omstigning, blot for at faa saa meget som muligt for Pengene. (Han ler) Min gode Raum! Vi skal have to Kopper ekstra stærk Kaffe. (gnider sig i Hænderne)

RAUM

Straks, Herr Doktor! (Han gaar tilhøjre)

STERN

Pauvre Diable! Ja, det er en Verden! Den sølle Stymper vilde partout kysse mine Hænder og raabte op som til et Folkemøde: Eksellence! De er den eneste retfærdige. Kun De kan hjælpe os! Som om det kunde nytte at skrive til de Herrer Mordere — der forøvrigt

hører til de behageligste Mennesker, jeg har truffet. *Bete!* Hæhæ! Han tror, at det nytter, *Kvajet!* Jeg vil imidlertid, at min Samvittighed skal være ren paa det Punkt! — Men unægtelig vilde det være mere agreabelt hvis Folk vilde lade være at plage mig.

HENRIK

Du har ikke Fred selv paa dette Sted.

STERN

Aa, jeg kvæles i denne Ensomhed mellem disse horrible Bjerge. Paris, Paris! Sommetider længes jeg endogsaa efter min Barndoms København; men jeg kommer aldrig til at gense Danmark. Jeg skulde have vist dig mit chateau i Bretagne nu og mit hotel i Faubourg Saint Germain.

Naa, nu maa vi jo prøve at lære hinanden at kende igen og faa det Bedste ud af det. Her skal du faa en Cigar, som du vanskelig finder Magen til. *(De tænder)* Jeg havde egentlig ventet, at du var kommen her som gift Mand. Har du gjort det forbi?

HENRIK

Nej hvor kan du tro.

STERN

Hjertet er dog flygtigt og Havet er stort. Men din Trofasthed er altsaa tusind Mile lang.

HENRIK

Det er ikke nogen letsindig Spøg for mig, dette.

STERN

Tilgiv mig. Jeg er nu engang bleven gammel og har svært ved at tage de Ting saa alvorligt som man skal. Jeg forstaar, at man sender Skibe til Amerika efter Kaffe, saasom det Træ ikke gror i denne Verdensdel. Men af Kvinder findes dog sikkert henved hundrede Millioner dertil egnede i Europien!

Naa undskyld mig! — Det er jo en Følelssag og charmant og vemodigt saa længe det varer. (Han ser bedrøvet frem for sig)

HENRIK

Der er jo dog Værdier i Livet som ikke er saa flygtige.

STERN

Ak ja. Du er ung og jeg er gammel! Alle Slør er sønderrevne for mig og jeg ser kun Virkeligheden. Det gode er de flygtige Smaablomster; men Livets Rod er ond!

(Lille Ophold)

HENRIK

Jeg venter kun paa at kunne byde Mary en Eksistens, og det gaar hurtigere end jeg havde turdet haabe. Du kender Luini.

STERN

Hm. Ja! I gamle Dage sagde han altid: Jeg skylder Stern alt.

HENRIK

Han har gjort mig et udmærket Tilbud.

STERN

Til Lykke!

HENRIK

Men der er en Ting i den Forbindelse, som jeg gerne vilde tale med dig om.

STERN

(mærkt)

Det er?

HENRIK

Jeg kunde mærke, at det stødte dig igaar — at der kom et Brev —

STERN

(ser ned)

Du behøver ikke at sige mere.

HENRIK

Jeg tror nok du vil forstaa, at jeg ikke gerne vil have, at min Slægts gamle Navn skal forsvinde.

STERN

(ser ned uden Svar)

HENRIK

Jeg har derfor kaldt mig Vendel Stern, som det jo ogsaa oprindelig var Meningen. Du kan ikke have noget at indvende mod det? — Jeg synes jeg skylder min Slægt det.

STERN

Jeg har ingenting sagt — jeg —

HENRIK

Du maa forstaa, at det er en naturlig Pietet.

STERN

Skal vi ikke hellere afbryde denne Samtale.

HENRIK

Jeg syntes vi skulde komme paa det Rene med Tingen. Dette Brev, jeg fik igaar — Maaske var det en Fejltagelse; men —

STERN

Men hvad?

HENRIK

Det viser sig, — at Firmaet vistnok ønsker —

STERN

Naa saaledes?

HENRIK

De mener —

STERN

Du behøver ikke at sige mere. —

HENRIK

I og for sig synes jeg jo det er naturligt — det er jo dog mit virkelige Navn!

STERN

Skal vi ikke opsætte dette?

HENRIK

Jeg havde ikke tænkt at nævne den Ting. Jeg ved slet ikke, hvad de har imod —

STERN

(med mørk Haan)

„Har imod“!

HENRIK

Jeg vilde ikke saare dig —

STERN

Saare mig — bevares —

HENRIK

Naar Luini —

STERN

Luini!

HENRIK

Mine Grunde har ikke noget med dette at gøre.

STERN

Naa ikke — nej —

HENRIK

Maa jeg ikke forklare dig —

STERN

Hellere en anden Gang — Jeg har ikke Tid nu —

(Til Raum, som kommer med Kaffen) Raum sæt min Kaffe ind —

(Han gaar fulgt af Raum, som kort efter vender tilbage, samtidig kommer

Aksel)

AKSEL

Der er nok skeet noget.

HENRIK

Ja desværre!

AKSEL

Han blev vred?

HENRIK

Jeg bar mig klodset ad. Jeg kom til at sige det, som jeg ikke vilde sige. Men han maa jo dog kunne forstaa mig! Jeg har jo dog Ret til mit eget Navn. Min egen Fars Navn! Bare jeg ikke havde været saa klodset.

AKSEL

Han fik vel Martyrminen paa?

En Mand gik ned fra Jerusalem

HENRIK

Ja — selvfølgelig.

AKSEL

Der ser du!

HENRIK

Der er ikke noget at gøre ved det. Jeg har taget min Beslutning. Vil du besørge Svaret til Luini. — Aa bare Eli dog var her. (Skriver og rækker Papiret til Aksel) Det ender med at jeg ogsaa kommer til at hade ham. Det koger i mig, siger jeg dig.

AKSEL

Der ser du, Henrik! Man bliver ikke god af at være sammen med ham!

HENRIK

Det er jo dog for naragtigt at ville paatvinge et Menneske sit Navn. Hvis han sætter den Mine op engang til, skal jeg sige ham Sandheden, saa den svider i hans Øjne! — Denne utaaelige Forurettethed! — Armenieren! — Hahaha. „Ekscellence. De er den eneste Retfærdige“! Hahaha — Jerusalems Skomager! —

AKSEL

Ja. Der ser du! —

HENRIK

Saa. Nu begynder jeg ogsaa! — Men du skal ikke smitte mig! — Regn ikke med hvad jeg sagde. Jeg ber dig! Glem det! Det var jo min egen Skyld ogsaa! Hvad du sagde om Armenieren passede nu heller ikke helt. Der var kun en Fjerdedel sandt. Aah — — Jeg har sommetider et Raseri i mig, som jeg ikke forstaar! Det skærer mig selv i Sjælen. Det er jo skændigt af mig at bagtale ham! og skændigt af dig, at hidse mig! (Han iler opad Trappen og gaar ind)

AKSEL

(kaster et Blik paa Korrekturen, som han har i Haanden og læser med et Smil,
idet han gaar til sit Værelse)

„Om Freden“!

RAUM

(under dette ved Sterns Dør, banker paa, stikker Hovedet ind)

STERN

(i Døren)

Jeg vil ikke tale med nogen.

RAUM

Det er de to med Blikket og „det eftertænksomme Ben“. De gav mig dette Papir.

STERN

Hvad for et Papir? (Tager det, ser paa det og leverer det tilbage)
Jeg vil ikke have noget med det Papir at gøre! Jeg vil ikke se de Mennesker for mine Øjne. Og hør nu her Raum! Det er hændt engang, at Sekretæren har hjulpet en Flygtning til Fronten. — Hvis det sker igen, skal han meldes, saa Politiet kan transportere dem begge to bort! — Vi leger ikke Krig her i Huset.

RAUM

Man kan jo nok blive underlig i Hovedet Herr Doktor i disse Tider.

(Under dette er de to Mænd kommen ud af Venteværelset og staar lige overfor Stern)

DEN UNGE

Vi har en Hilsen til Mesteren fra ham.

STERN

„Ham“. Jeg kender ikke „ham“ og vil ikke kende „ham“ og vil De forsvinde hurtigst muligt med Deres „ham“.

DEN UNGE

Mester! Vil De ikke være med i den store Tid, som kommer?

STERN

Den store Tid. De skulde se at blive tør bag Ørene!

DEN UNGE

Det dybe og gode Folk skal fornye Verden!

STERN

Imbecile! Det er umuligt at gøre alle rige; men det er let at gøre alle fattige.

DEN UNGE

De har selv forberedt den store Tid, som skal komme. Nu skal det være Alvor med Revolutionen.

STERN

Gaa hjem og faa Patte hos Deres Mor, mit stakkels Barn. Og kom tilbage, naar De har lært at knappe Deres Bukser, saa kan vi tales ved, om den store Tid.

DEN UNGE

Er dette Dem, Mester!

DEN GAMLE

Den store Tid — det er Hævnens Tid, Doktor Stern!

DEN UNGE

Retfærdighedens og Kærlighedens Tid!

STERN

Mit Barn! Faa ikke en gammel Mand til at græde;

men prøv paa at blive et skikkeligt Menneske og vogt Dem for den gamle Ahasverus der! (Staar Døren haardt i bag sig)

DEN GAMLE

Han har for længe spist Millionærmad! Han skal vogte sig, at hans eget Hoved ikke kommer til at springe!

DEN UNGE

Jeg er saa skuffet, Far!

DEN GAMLE

Er du skuffet, saa har han Ret, saa er du endnu ikke tør bag Ørene, Pattedgris! (Stavrer mod Baggrunden, fulgt af den unge)

T æ p p e t.

Fru Sterns Dagligstue. Et Flygel tilhøjre. Sofa, Bord, Stole tilvenstre. Dør paa begge Sider. I Baggrunden staar store Vinduer og en bred Glasdør aabne til en Balkon. Man ser Søen og de fjerne Bjerge.

FRU STERN

(sidder i Morgenkjole og lægger Kabale. Hun ryger en stor Cigar, som hænger i hendes ene Mundvig. Hun nynner alt imens: „I bie mig vel“. — Hun lægger op til en ny Kabale. Stanser midt i det og synger højere: „I bie mig vel“. Hun støtter Hovedet i Hænderne, græder et Øjeblik og nynner igen. — Det banker — Hun tager hurtig Cigaren ud af Munden og skjuler den i den hule Haand)

Kom ind!

HENRIK

(kommer fra højre)

Forstyrrer jeg Mor?

FRU STERN

Aa er det dig, min Dreng. Nej hvor kan du tro. (Tager Cigaren frem) Jeg blev skam helt bange — aa ikke for no-

gending — Stern kan bare ikke lide, at jeg ryger Cigar.
— (Stikker den i Munden) Du kan maaske heller ikke lide
det? (Tager den prøvende ud af Munden)

HENRIK

(en Smule uvilligt)

Mor maa gøre ganske, som hun vil.

FRU STERN

Det kan ogsaa godt være det samme. (Kaster Cigaren i
Kaminen, skønt Henrik gør en afværgende Bevægelse) Men du skal da
ryge, min Dreng! (Tørre hastigt sine Øjne og lægger Kabale)

HENRIK

(staar ved Balkonen og ser ud)

Nej — Hvor er her dog dejligt — og hvor det gør
rolig at se! — De fjerne Bjerge af Staal og Sølv og
alligevel saa luftige som om de svævede. Og den straa-
lende stærke og dybe Sø! Ikke sandt, Mor?

FRU STERN

(uden at se op fra Kortene)

Jo.

HENRIK

Der bagved Bjergene gaar Mordmaskinen Dag og Nat!
Dag og Nat, og Menneskebølgerne vælter mod hinanden
med blodigt Skum. Og her — denne Fred over al For-
stand! Ja er her da ikke dejligt?

FRU STERN

(stadig uden at se op)

Her — jo ganske dejligt! — (Hun nynner) I bie mig vel.
(Tørre sine Øjne)

HENRIK

(vender sig)

Er der noget iveness, Mor?

FRU STERN

Ingenting. — Jeg er bare kommen til at længes saadant efter en Rugmark med Kornblomster og Valmuer idag. — (nynner ganske sagte) I bie mig vel! Der er da dejligt hjemme ogsaa! Jeg synes Livet var saa underlig naturligt i Doktorboligen hos Far og Mor.

HENRIK

Ja. Hjem maa jeg engang!

FRU STERN

De smaa gamle Bondehaver er da ogsaa rare, hvor man næsten sad fast i Frodigheden mellem Æbler og Ribs og Blomster. Jeg kan saamænd godt længes efter en Tørvemose og en Mødding bag Huset med Kyllinger. Og Træskotrin paa Vejen! — Skønt det da ikke er noget særlig kønt. Synes du ikke der er noget saa levende ved alting hjemme. De lave lange Huse med Straatagene, som saadan nogle rare, gamle lodne Dyr. — (nynner) I bie mig vel! — Vi havde det egentlig vidunderlig godt de Aar, vi boede hos Far og Mor vi to — efter Vendels Død. Kan du huske (nynner) I bie mig vel.

HENRIK

Ja — Jeg har da nogle Minder.

FRU STERN

Jeg tror for Eksempel ikke Stern har Minder.

HENRIK

Ikke? Jeg husker, det var dengang, han kom og besøgte os først.

FRU STERN

Jeg ved ikke, hvad det er med den Sang? (Tørrer Øjnene) Kan du ikke hjælpe mig at komme paa Ordene. — I bide mig vel. Det er Omkvædet.

HENRIK

(ryster paa Hovedet)

FRU STERN

Den er saa smuk!

HENRIK

Jeg husker paa en Maade bedre Tiden, før Far døde. Jeg husker jeg red paa hans Knæ og holdt i hans lange Knebelsbarter som Tømme. Var han ikke meget mild?

FRU STERN

Hvem? — Naaja — det var han.

Sig mig! Har du saa faaet Svar fra det Firma?

HENRIK

Ja — det gaar i Orden. Jeg har en saa levende Følelse af, at han var netop, hvad man kalder et godt Menneske.

FRU STERN

Hvem — Vendel mener du — ja det var han.

HENRIK

Det var det sidste Ord, han sagde til mig paa sit Dødsleje: Bliv et godt Menneske, min Dreng. — Det har gjort et saa mærkelig dybt Indtryk paa mig. — Maa- ske fordi det falder mig saa svært.

FRU STERN

Du er da god nok Henrik. Naa men jeg er glad over, at det gaar i Orden med Firmaet. Saa kommer Mary da herover?

HENRIK

Ja! — —

Stern vrængede engang af det, da jeg fortalte ham det. „Hvad er det for noget, et godt Menneske,“ sagde han. Ja jeg kunde jo ikke svare. Det er underlig med saadan et Ord, som ikke er dybsindigt — alligevel virker det saa dybt. Har du endnu nogen Tro, Mor?

FRU STERN

Jeg ved knap nok, Henrik. Jeg holder af de gamle Sange fra Barndommen. — De gør mig sommetider godt.

HENRIK

Du maa synge dem for mig engang. — Inden i mig er der bestandig noget, der vrænger ad det milde og troende og Drømmeriet, som jeg har fra Far og fra dig vel med. Det er vel Sterns Indflydelse, hans Skarpsyn og hans Menneskeforagt! Jeg føler den som noget fremmed, der har skaaret sig ind i mig. Det er en evig Strid mellem Tro og Tvivl. Jeg er som de to Røvere paa hver sin Side af den Korsfæstede. Kunde de komme til, saa dolkede de hinanden.

FRU STERN

Nu synes jeg, du er for haard mod Stern. — Eli, som er saa uenig med ham, siger at han har lært hende meget.

HENRIK

Er jeg haard mod ham? — Nej. Jeg tror egentlig du er meget haardene. Jeg forstaar godt, at han er bleven som han er. Det er en grusom Ubillighed, at det som er Ret for andre ikke er Ret for ham, at enhver Ting, som han gør, bliver værre, fordi det er ham! Altid er der et Plus til det gale og altid et Minus fra det gode! Det oprører

mig! Du maa tro, det har gjort mig bittert ondt, at jeg er kommen til at krænke ham.

FRU STERN

Igaar kunde jeg slet ikke være ked af nogen Ting, saa jeg bar mig nok temmelig galt ad. Men jeg vilde jo gerne, at der skulde være lidt Fred i Huset. Ogsaa for Tjenestefolkenes Skyld!

HENRIK

Men hvad skal jeg gøre!

FRU STERN

Lad bare som ingenting. Tal ikke om det og vær venlig.

HENRIK

Jeg vil gerne være venlig. Han har altid været det mod mig. Men jeg ved ikke, hvordan jeg skal forklare ham det, for det bliver jeg nødt til.

FRU STERN

Endelig ikke forklare nogen Ting.

HENRIK

Men det er nødvendigt.

Jeg kan jo forstaa, at ikke alting er helt godt her i Huset. Skulde jeg nu blot gøre det værre for dig?

FRU STERN

Aa jeg har saamænd ingen saadan Grund til at klage. — Jeg har det egentlig rigtig godt. Stern er jo saa — du ved, der er jo ikke noget hyggeligt ved ham. Han kan ikke saadan smaavrøvle som vi andre og have det rart — det er bare store Ting; men han er jo saa

umaadelig klog. Og der er da ogsaa en Masse godt ved ham.

HENRIK

Det ved ingen bedre end jeg.

FRU STERN

Har du ikke en Cigar?

HENRIK

(byder hende)

FRU STERN

(tænder)

Du maa endelig ryge selv.

HENRIK

Jeg har Indtryk af, at I næsten ikke er sammen.

FRU STERN

Ikke meget. — Han har jo saa meget at gøre.

HENRIK

Saa forstaar jeg knap nok, hvad der har bunden dig til ham i de lange Aar.

FRU STERN

Aa vi har jo Gerda og Eli er jo sød imod mig og saa holder han jo saa meget af dig! Og det er jo da ogsaa noget at være Fru Stern forstaar du, og jeg har det jo rigeligt og godt. Naar han bare vilde tage mig med ud i Selskab.

HENRIK

Gør han da ikke det?

FRU STERN

Sjelden og nødigt! Hvad tror du han regner os Kvinder for? Han har ikke Brug for noget Hjem. Han skal have en Scene og et Publikum. (Ier med en brutal Latter) Han synes vist egentlig, han er en altfor stor Mand til at være gift! Naar han kommer ind i Salen, forstaar du. „Her kommer den store Stern!“ Det passer ham ikke at have Kællingen under Armen.

HENRIK

Nej men Mor dog — Det er da ikke noget Liv!

FRU STERN

Aaja hvad. Du forstaar sommetider — saa kommer jeg jo ud og saa er det morsomt, saa er jeg jo Fru Stern. Og nu da du er kommen saa bliver det nok altsammen bedre. —

HENRIK

Jeg er bange for at det bliver værre. Jeg er bange for, at det bliver rent galt. Jeg har allerede talt med ham og det gik ikke godt.

FRU STERN

Jamen lad dog for Guds Skyld være!

HENRIK

Ja men Mor —

FRU STERN

(har lagt Cigaren)

Der er slet ikke noget men — Henrik — Tal bare ikke om det og vær venlig — saa gaar det Hele. Du maa endelig ikke bryde dig om hvad jeg siger — Jeg

har det saamænd rigtig godt, som jeg har det. Saa for min Skyld —

HENRIK

Dette er jo heller ikke for din Skyld —

FRU STERN

Jeg forsikrer dig, at du er det eneste Menneske i Verden han bryder sig om. — Du kan faa ham aldeles som du vil. Han holder forfærdelig meget af dig.

HENRIK

Alt dette tvivler jeg slet ikke om.

FRU STERN

Lad os dog ikke tale mere om det. Hvorfor ryger du ikke? Jeg skal ikke ryge mere. Jeg kan se, at du ikke kan lide det. — Jeg skal i det Hele taget gøre mit Bedste.

HENRIK

Jeg tror ikke rigtig Mor forstaar, hvad jeg mener.

FRU STERN

Jo jeg forstaar det saa godt. (Kort Tavshed) Bare jeg kunde komme paa den Sang. Der er Omkvæd efter hvert Vers — — I bie mig vel! (gaar til Pianoet, slaar en Akkord an, spiller og synger; men denne Gang anstrengt, uden Stemning) I bie mig vel!

HENRIK

Jeg bliver nødt til at forklare dig det.

FRU STERN

(vender sig forskrækket)

Hvad da?

HENRIK

Jeg kan ikke forraade min Fars Navn.

FRU STERN

Nej — men hvad mener du?

HENRIK

Jeg kan ikke kalde mig Stern.

FRU STERN

Vil du stryge det helt. Aa det maa du ikke, Henrik. Vi bliver saa fortvivlede. — Hvorfor i Alverden — nu har du heddet det i tyve Aar.

HENRIK

Det var en Fejl I begik dengang, Mor!

FRU STERN

En Fejl!

HENRIK

At I fik mig til at tage Sterns Navn.

FRU STERN

Du vilde det selv, Henrik. — Det var dig selv. Vi spurgte. Du var saa glad for det.

HENRIK

Jeg var kun ti Aar Mor, og jeg maa gøre det om igen, for det var en Uret.

FRU STERN

Uret mod hvem?

HENRIK

Mod min Far!

FRU STERN

For en død Mands Skyld vil du nu gøre os allesammen ulykkelige. Jo vi bliver ulykkelige. Jeg er dog et levende Menneske; men det bryder du dig ikke om.

HENRIK

Jeg kan ikke forstaa, at du kan tage dig det *saa* nær. — Græd nu ikke Mor! Lad os tale roligt om det. — Det er en Beslutning, som langsomt er modnet. — Jeg har i de sidste Aar aldrig kunnet skrive til ham af den Grund. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde kalde ham. En Dreng kan bruge Ordet Far. En voksen Mand ved, hvad det er værd.

FRU STERN

Hvis du vidste, hvad jeg har maattet lide, fordi du aldrig skrev til ham og bare til mig. Han troede, at det var mig, som ikke undte ham dig. Hver Gang jeg fik Brev, var der et Helvede.

HENRIK

Saa maa vi jo faa den Sag klaret, og hvis du ikke kan forstaa min Følelse, saa maa du forstaa den rene Fornuft. Det gælder den Stilling, jeg nu kan faa.

FRU STERN

Din Far er allerede saa bedrøvet, som jeg aldrig har seet ham.

HENRIK

Min Far! Min Far!

FRU STERN

Naaja.

Aa hvorfor vil du dog krænke ham, Henrik.

HENRIK

Han er ikke min Far og hver Gang du kalder ham det, skal jeg krænke ham og hver Gang han kalder sig det selv, skal jeg krænke ham. Jeg skal faa det Ord til at dø paa jeres Læber.

FRU STERN

I ti Aar kaldte du ham det hver Dag og hvordan har han ikke været imod dig! Hvilken Far kunde være som han. — Gør os ikke ulykkelige. Lad det være som før. Behold hans Navn og kald ham Far.

HENRIK

Og hvad tror du min Far vil synes om det Forræderi?

FRU STERN

En død Mand!

HENRIK

Du skal ikke stjæle Retten fra en død Mand. Fordi du er troløs mod hans Minde, skal jeg ikke være det. Hvis min Far er en død Mand, saa bliver han dog ved i al Evighed at være min Far!

FRU STERN

Henrik!

Stern er din Far!

HENRIK

Dette er ikke noget at lave Ordkunster med! — Det er en daarlig Spøg!

FRU STERN

Gud tilgive mig Henrik. Det er ingen Spøg. Du er hans Søn.

HENRIK

Tag den Løgn i dig igen!

FRU STERN

Aa gid det var Løgn!

HENRIK

Og min Far da? — Hvad han? — Du begriber ikke, hvad det betyder — Derfor tror du, du kan sige det. Tag det i dig igen!

FRU STERN

Om jeg kunde!

HENRIK

(tæt hen til hende)

Ved du hvad du gør. Du myrder en død Mand! — Du myrder ogsaa mig! (vil ud, men vender sig i Døren og kommer tilbage)

Sig at det er Løgn! (Bedende) Sig at det er Løgn, Mor!

FRU STERN

(skjuler Ansigtet i sine Hænder)

HENRIK

Aa du vil gøre mig gal!

FRU STERN

Henrik. Henrik!

HENRIK

Hvordan er det muligt? Aah — Løgn, Løgn, Løgn! Hvordan — aa det er jo umuligt!

FRU STERN

Det er Sandheden, Henrik. Den frygtelige Sandhed!

En Mand gik ned fra Jerusalem

HENRIK

Du kendte ham jo ikke. Aa jeg bliver gal. — Han kom jo først ti Aar efter til Landet.

FRU STERN

Det var paa et Besøg i Udlandet! — en Kongres.

HENRIK

(holder Hænderne for Ørene)

Et Besøg — jeg! — Hvad — Fjorten Dage! — Otte Dage! — *en* Dag! Hvad? — nok til mig!

FRU STERN

Han var som en Konge imellem os og alle forgudede ham. Henrik — Ingen kunde modstaa ham.

HENRIK

Aa det er modbydeligt. Over al Forstand væmmeligt — Og han — min — hvad skal jeg kalde ham — den anden, som ikke — som ikke længer kommer mig ved. Han — som I bedrog — vidste han det?

FRU STERN

Jeg ved det ikke.

HENRIK

Mer! Mer! — Du store Gud! — Ulykkelige Mand, som spildte sin Kærlighed paa en Skifting!

FRU STERN

Aa tænk ikke paa ham Henrik — tænk ikke paa ham! Jaja jeg ved godt, Skylden er min, men han var ikke det Ideal, som du tror, Henrik — Det maa du ikke tro længere — for din egen Skyld. —

HENRIK

Den døde Mand ikke? Bagvask ham bare! Han svarer ikke!

FRU STERN

Det er jo bedst, Henrik, at jeg siger dig Sandheden om ham nu.

HENRIK

Ja ja. Sandheden. Den hadefulde Sandhed som om han var levende. Eller bedre endnu, som om han var død! Den eneste som holdt af ham var jeg og det er forbi. Farvel med ham! Aa det er jo Vanvid!

FRU STERN

Han var god mod dig, det nægter jeg ikke; det var han; men han var en svag og uselvstændig Mand, Henrik — saa paavirkelig — Stern kaldte ham altid „den ædle Lirekasse“.

HENRIK

Gjorde Stern? Haha! Det gør godt at høre, hvad Stern kaldte ham! Aah det er skønt. — At du vover!

FRU STERN

Det var ialtfald Vendels Ideal at komme til at ligne Stern i Et og Alt. Det er for din Skyld jeg siger det, Henrik. — Han drak ogsaa.

HENRIK

Aa Gud i Himlen. Slaa ham bare i Ansigtet. Jeg slaar med! Spyt bare paa ham! Jeg spytter med! Myrd ham bare ned Tomme for Tomme. Aldrig var nogen saa død

som han! Saa lad os danse paa hans Grav, Du og Stern og jeg! (atter mod Døren; men vender tilbage) Hvad var det du sagde? Han var paavirkelig, sagde du, ikke sandt? Det er jeg ogsaa! Det har jeg jo fra ham. — Fra ham? — Hahaha. Haahaahaa — (Han bryder sammen i Hulken)

FRU STERN

Om Forladelse, Henrik. Omforladelse. Tilgiv mig! — Tilgiv din Mor.

HENRIK

Ja. Javel! — Jeg snakker sort! Men jeg da! Hvem er jeg! Hvad har du gjort mig til? — Er jeg — en — Aa. — Nu forstaar jeg det altsammen. Nu forstaar jeg, at jeg foragter mig selv helt ind til Marven! Og jeg væmmes ved mit eget Legeme og jeg hader min egen Sjæl! — Det er godt, ikke? Det er godt at være Menneske paa den Maade? Jeg takker dig Gud, som har forraadt mig og knust mig i det Øjeblik, jeg blev født.

FRU STERN

(kaster sig foran ham og omklammer hans Knæ)

Tilgiv mig, Henrik. Tilgiv din Mor. — Tilgiv din ulykkelige Mor!

HENRIK

Farvel Mor — Farvel Mor — Rejs dig.

FRU STERN

(rejser sig og vil omfavne ham; men han holder hende tilbage)

HENRIK

Jeg gaar istykker forstaar du. Hvad er jeg for En. Er der ikke En, der vil slaa mig ihjel? — Ja. — Farvel!

STERN

(kommer fra venstre)

HENRIK

(truende lige foran ham)

Aldrig! (gaar ud)

STERN

Hvad — Henr — (Mælet svigter ham)

FRU STERN

(er sunket sammen med Hovedet paa sine Arme ved Bordet. Ser op et Øjeblik)

Han ved det.

STERN

(hæst)

Hvad.

FRU STERN

Altsammen! Nu har du faaet din Vilje, som du har pint mig med — i tyve lange Aar! — Og nu hader han os begge — det har du fortjent!

STERN

Hvorfor sagde du det ogsaa netop nu!

FRU STERN

Aa Gud i Himlen hvor er jeg ulykkelig — Aa hele vort Liv! hele vort Liv! min arme Dreng! (springer op)
Henrik!

HENRIK

(er kommen tilbage. Truende)

Fred! Dette er Vold, dette er Had, dette er Krig. Inden i mig stod der to med Kniv mod hinanden. Altid! Men nu er de enige. Forstaar du — nu har de Fred.

STERN

Henrik! —

HENRIK

(flammende)

Aldrig! (Han gaar)

STERN

(hæst, med sitrende Læber)

Ogsaa han! —

FRU STERN

(grædende ved Døren)

Aa. Han hader baade dig og mig. (Kalder ud) Henrik!

STERN

Ogsaa han! — Min Søn! Jeg skal da ikke spares for noget! — Det er *dig*, jeg kan takke for dette!

FRU STERN

(støtter sig til Bordet)

Nej dig selv! Og mest hader han dig! Og det gør jeg ogsaa!

STERN

Javist! Javist. Hvem hader ikke mig mest! (vender sig brat og gaar)

FRU STERN

(slæber sig ud paa Balkonen. Kalder)

Henrik. Henrik! Henrik — Aa han hører ikke. — Han flygter fra sin Mor — — Han flygter for sin Mor — Aa Gud i Himlen, hvor er jeg ulykkelig — Min arme Dreng! (Hun synker sammen)

T æ p p e t.

TREDIE AKT

I Gaarden. Morgenen nærmer sig; men der er endnu Stjerner paa Himlen og Bjergene staar i Maaneklarhed. Den store Buelampe ved Trappen er tændt. Det banker paa Porten. Aksel kommer fra sit Værelse og aabner den. Professor Lyng træder ind. De gaar frem mod Forgrunden, saa de kommer ind i Lyset.

PROFESSOREN

Ja det er en underlig Tid, jeg kommer paa, Aksel; men jeg saa, at der var Lys hos dig, og havde du sovet, saa havde jeg nok vækket dig alligevel.

AKSEL

Jeg har ikke været iseng inat. Her er skeet noget alvorligt. Henrik har forladt Huset og er ikke kommen tilbage.

PROFESSOREN

Vi har hørt det. Vi rejste nemlig ikke til Byen, men gjorde en Udflugt og tog saa ind paa Hotellet hernede. Er du alvorlig bekymret?

AKSEL

Naturligvis er jeg bekymret; men jeg kan dog ikke tro andet, end at han kommer.

PROFESSOREN

Ja lad os haabe det! Naa, men Mor og jeg har altsaa besluttet os til at gaa til Byen istedetfor at køre. Apost-

lenes Heste har godt af at blive rørt engang igen. Derfor er vi saa tidligt paafærde. Og hvad jeg vilde spørge dig om er dette: Har du ikke Lyst til at følge med os hjem?

AKSEL

Ak jo. Hellere end gerne; naar dette med Henrik blot er overstaaet.

PROFESSOREN

Endnu om tre Dage kan du træffe os i Geneve paa vort lille Hotel, som du kender. Og saa haaber jeg bestemt at du kommer, for dette her er jo ikke rigtig godt. Synes du vel?

AKSEL

Hvad mener du?

PROFESSOREN

Jeg mærker jo, hvordan det er fat — og det er ikke rigtig godt, synes jeg, at du gaar her og hader en Mand, naar du er i hans Brød og dog faktisk har al mulig Grund til at takke ham. Vel? Det er ikke rigtig „reggederligt“.

AKSEL

Jeg ved det godt.

PROFESSOREN

Jeg har tænkt en Del over Sagen igaar og inat. Og det er jo dig, som er paa den gale Side. Det maa du jo se; men nu er det saadan fat med mig, at jeg synes ogsaa jeg har Skyld.

AKSEL

Har du?

PROFESSOREN

Jo dette hjemløse, som du finder ved ham, — det at han ikke har noget Samfund i Ryggen, og det er jo en

stor Ulykke, det kendetegner jo paa en Maade ogsaa dig selv. Jeg tror Barndommen betyder uhyre meget. Det at vokse op i Forstaaelse med Naturen og Menneskene, det er det egentlige gode Grundlag for Livet; men jeg er bange for, at du har faaet en Splint i Øjet i en Tid, hvor man helst skal se venligt og klart. — Jeg er glad over, at du hører saa sagtomdigt paa mig.

AKSEL

Jeg er saa fortvivlet, Onkel Ejnar. Jeg er bange for, at det er min Skyld, at det er gaaet galt med Henrik paa en eller anden Maade.

PROFESSOREN

Lad os nu haabe det bedste. Hvad jeg bebrejder mig selv er, at jeg ikke tog dig i Huset, da din Far døde. Vi var rigtignok seks i tre smaa Værelser; men man siger jo, at hvor der er Hjerterum er der ogsaa Husrum, saa det maa vel være Hjerterummet, det har knebet med, og det er jeg ikke videre stolt af.

Saa sees vi altsaa i Geneve og prøv nu paa at komme herfra paa en „reggederlig“ Maade i Venlighed og Mindelighed, for dette Hus er jo dog *hans* Hjem.

AKSEL

Hvis Henrik blot kommer, skal alt være godt.

PROFESSOREN

Du maa jo forstaa, at der er Krigsluft i dette og engang maa vi dog hitte frem til den gode Menneskelighed. Naar de, du har seet dig ilter paa, sætter deres Rigdom og Stolthed ind paa at genoprette deres Land, vil det maaske lyse. — Vi maa alle blive bedre Mennesker Aksel.

AKSEL

Jeg synes der kom nogen. (Lytter) Nej. Det er forfærdeligt, hvis jeg har nogen Skyld i dette. — (gaar op og ned i Angst) Vi fægter Allesammen i Blinde og rammer den, som vi ikke vil. Jeg er naturligvis ogsaa selv en Røver, som er faldet mellem Røvere.

PROFESSOREN

Røvere og Røvere, det er nu saa strengt! — Selv kan jeg jo ikke saadan med Stern. Vi er stemt i forskellig Tonart, og det tager jo paa Nerverne. Havde han bare ligget paa Bleg et lille hundred Aar ved Øresund, saa havde han saamænd været lige saa god eller daarlig som vi andre. Men som han er, saa er han jo dog en mærkelig Mand. Jeg har gaaet og seet paa, hvad han har lavet her. Igaarftes var vi paa Broen over Kløften — Jo, den bliver selv om Krigen har sprængt alle de andre og kan du ikke se, at der alligevel er en Drøm i den. — Det bilder jeg mig da ind — en fin Drøm fra et skjult Sted i hans Hjerter: *om at binde sammen!* En Bro er det jo ialtfald og han har skænket den. Ja jeg ved, hvad du tænker: Forfængelighed! men jeg er nu gammeldags og hvor jeg møder det Gode lader jeg det gælde. Det værste ved Livet er, at Djævelen altid er paa Spil og gerne lister sig til at sætte sin Signatur paa de gode Gerninger ogsaa. Men jeg vil ikke lade mig narre af den Skelm. Jeg lader det gode gælde, saa længe som muligt, ellers saa det altfor sort ud i denne sørgelige Verden.

Ja det blev et helt Foredrag. Jeg har da ogsaa indstuderet det grundigt, kan du tro.

(Gerda er kommen fra Porten og er hastigt gaaet til Trappen)

Naa, nu siger jeg dig Farvel og paa Gensyn. Det lysner allerede, saa Mor venter mig for at gaa.

AKSEL

Ja det lysner Gud ske Lov. Saa stiger ogsaa Modet.
Farvel Onkel og Tak og paa Gensyn. (Følger ham ud og vender
straks efter tilbage.)

GERDA

(er bleven staaende paa Trappen)

Hvad var det for et gammelt Sludrehovede?

AKSEL

Det var min Farbror.

GERDA

Saa passer det vist udmærket. Han bøvse af lutter
Selvbehagelighed.

AKSEL

Han er ialtfald velmenende.

GERDA

Det bilder De Dem jo ogsaa ind, at De er. Naa. Sig
mig, om der blev sagt noget igaarftes? Var de vrede
over, at jeg ikke kom hjem?

AKSEL

Ærlig talt tror jeg knap nok der blev lagt Mærke til
det.

GERDA

Naa? Ja, jeg gaar iseng. — De kan tro jeg har haft
det storartet! — Ih du gode Gud, hvad har jeg ikke op-
levet. Jeg har set døde Mænd ligge i hele Bunker i
Maaneskin. Frygtelig uhyggeligt! Jeg synes Krigen er
storartet og vældig sjov er den ogsaa. Bare den ikke
holder op!

AKSEL

Der er vistnok Fare paa Færde nu!

GERDA

Jeg rejser imorgen efter Frokost igen. — Vi gifter os nemlig. De ved, han, Jenkins, Millionæren og jeg.

AKSEL

Dyden belønnes!

GERDA

Aa jeg synes nu ikke De har faaet tilstrækkeligt, for De er da dydig. Ikke? — Ved De hvad jeg engang har seet. Jeg har seet en Moralist i bar Skjorte. Det var et kønt Syn! Godnat!

AKSEL

Jeg beklager, at jeg ikke rigtig kan kappes med Dem i Vid netop nu. Der er skeet alvorlige Ting her i Huset. Deres Mor er syg og Deres Far i det sorteste Humør. Han har faaet et Anfald af sin gamle Galdestenslidelse.

GERDA

Uf! Det var da et rædsomt kedeligt Hus. Saa vil jeg hellere rejse straks!

AKSEL

Deres Bror kom hjem iforgaars; men han gik bort i Gaar Middags og har ikke vist sig senere. Der har De Grunden til Husets særlige „Kedelighed“.

GERDA

Hvad er der ivejen med ham?

AKSEL

Ingen ved det. Vi har søgt efter ham allevegne, men forgæves.

GERDA

Tænk, saa faar jeg ham maaske aldrig at se!

AKSEL

Vi maa jo haabe, at han kommer. Han vilde gaa en Tur, siges der, og har saa maaske besluttet sig til at overnatte et eller andet Sted.

GERDA

Aah — er det ikke mere spændende?

AKSEL

Forhaabentlig ikke!

GERDA

Ja, det er et forfærdelig kedeligt Hus! Og Papa i frygteligt Humør! Saa gaar jeg. Jeg bliver nødt til at faa et Automobil.

AKSEL

Men skal jeg da ikke sige noget til Deres Forældre? Deres Mand. Hvad hedder han? Kommer De ikke med ham og forestiller ham?

GERDA

Næh — Han hader Papa og alle den Slags! Jeg skal skrive til *Mama*.

AKSEL

Det er ikke netop min Bestilling at tage Vare paa Deres Papas ulykkelige Privatliv. Men jeg synes alligevel, at dette er et temmelig stivt Stykke!

GERDA

Det kan jeg da ikke gøre ved, at han hader Papa. Alle Mennesker hader jo hinanden. Det maa Papa virkelig kunne forstaa. Han vil jo, at alle Mennesker skal være sig selv og det kan De tro Jenkins er. Uf! De er da ogsaa Verdens kedeligste Menneske! I skulde være hen-

rykte over, at jeg overhovedet kommer her og De har ikke engang ønsket mig til Lykke.

AKSEL

Hm. Hvis en Moralist nu hviskede Deres stakkels ulykkelige Mand noget i Øret. Hvad saa?

GERDA

Ja. Hvad tror De?

AKSEL

Ikke godt at vide!

GERDA

Jeg tror Moralisten vilde faa et Par paa Torsken. Min Mand er nemlig en Gentleman, skal jeg sige Dem.

AKSEL

Ha! Er han ovenikøbet det, den stakkels Mand!

GERDA

Uf jeg ærgrer mig! Jeg havde glædet mig saadan til at fortælle om alt muligt, og jeg havde de dejligste Presenter med til jer allesammen! Pikkelhuer og Granatstumper! Nu er det Hele spoleret. — Til Dem har jeg en giftig Gasmasker! Den skal De faa! (vil aabne sin Taske)

STERNS STEMME

(fra højre)

Raum! — Raum!

GERDA

(dæmpet)

Farvel med det samme! (Skynder sig ud. Tasken glemmer hun)

STERNS STEMME

Er der nogen?

AKSEL

(venter til Gerda er borte)

STERN'S STEMME

Er der nogen?

AKSEL

(gaar til Døren)

STERN

(aabner)

Jeg kalder og kalder! men ikke et Menneske bryder sig om det! (Han kommer frem i Døren) Naa er det Dem?

AKSEL

Herr Doktor. De burde neppe staa op.

STERN

Det er saamænd ligemeget. Gamle Mænd bliver syge. Det hører til. (Han sætter sig. Ser spørgende paa Aksel) Naa?

AKSEL

Han er desværre ikke kommen.

STERN

Naa! (Tier lidt) Ja hvad saa?

AKSEL

Forhaabentlig er han bleven forsinket paa en eller anden Maade og har taget Natteophold undervejs.

STERN

Formodentlig. — Vil De slukke den Lampe? De ser, det er snart Dag.

AKSEL

(slukker. Det er Morgendæmring)

Ja, jeg stod netop i Begreb med at begive mig afsted igen.

STERN

Naa ja. Og Raum? — Hvor er han?

AKSEL

Han er vistnok allerede gaaet.

STERN

Naa.

AKSEL

Men før jeg gaar, vilde jeg gerne vide, om Doktoren kan give mig nogenslags Oplysninger til Vejledning?

STERN

Hvad Slags Oplysninger?

AKSEL

Fru Stern ved intetsomhelst til Forklaring; men tror ikke desto mindre det værste.

STERN

Det værste?

AKSEL

At han selv —

STERN

Nej! Saa dum og svag er min Søn ikke!

AKSEL

Men kunde der da tænkes nogensomhelst Grund?

STERN

Nej. Der har været — der var været en ubetydelig Divergens — men aldrig i Verden det! — Som Dreng var Henrik sommetider trodsig. Han har svært ved at bøje sin Vilje. Engang forlod han Huset, blev borte om Nat-

ten. Næste Dag fandt vi ham paa et Hotel ved Kysten.
Jeg tænker dette er noget lignende.

AKSEL

Det haaber jeg ogsaa.

CHAUFFEUREN

(kommer ilsomt gennem Porten. Aksel gaar ham imøde)

Ich habe ihm. Ich — Ich — Er kommt! (Han fortæller
dæmpet til Aksel)

AKSEL

Det er godt. (Chauffeuren gaar)

STERN

(har med Vanskelighed rejst sig)

Naa hvad saa?

AKSEL

Han siger, at Ingeniøren kommer om et Øjeblik. Han
mødte ham paa Vejen lige herhenne og spurgte om han
vilde køre med; men han vilde gaa. Han led af Hoved-
pine, sagde han.

STERN

(synker tilbage i Stolen)

Naa — der kan De se! Der var ingen Grund til at
skræmme Livet af mig!

AKSEL

Jeg vil gaa ham imøde. Vil Doktoren tale med ham?

STERN

Jeg vil iseng! Han kan jo komme og tale med mig.
(Han ømmer sig)

AKSEL

(vil hjælpe ham op)

En Mand gik ned fra Jerusalem

STERN

Tak! Jeg kan selv. (Han gaar til sit Værelse. Vender sig flere Gange om for at se mod Porten, bliver et Øjeblik staaende i Døren og venter. Der bankes. Henrik kommer tilsyne. Først da gaar Stern ind)

HENRIK

(kommer. Bleg, træt, forvildet)

AKSEL

(imod ham)

Menneske, hvor har du gjort os bange!

HENRIK

Hyss vær stille! Jeg har gaaet i Bjergene.

AKSEL

Men hele Natten? — Aa, jeg har været saa bange for at det var min Skyld!

HENRIK

(sætter sig)

Jeg havde Hovedpine. Jeg kan ikke blive af med den. Kan du skaffe mig noget — Jeg kan ikke huske, hvad det hedder. Jeg er søvnløs. Det er mig umuligt at sove og jeg *maa* sove. — Veronal!

AKSEL

Du ser jo ud, som om du ikke kunde holde Øjnene aabne. Gaa dog iseng Menneske.

HENRIK

Ja ja. Men skaf mig det straks, siger jeg, hvis du kan. Jeg vil sove. — Det maa være stærkt, ellers nytter det ikke.

AKSEL

(ved Trappen)

Jeg skal forhøre om der er noget i Husapotheket. —
Men Henrik! — Du maa være forsigtig.

HENRIK

Du har det med at passe paa dine Medmennesker!
Tror du ikke jeg er voksen? Tror du ikke jeg ved, hvor
meget, jeg kan taale.

AKSEL

Vent her saa længe. (Hastigt op og ind)

RAUM

(kommer fra Højre med sit Kluns og en Lygte)

Aber Gott! Er det Dem, Herr Stern?

HENRIK

Raum? Gaa bare! Gaa!

RAUM

Ja „gaa, gaa“. Men Ingeniøren maa love mig ikke at
sige noget til Doktoren. (aander ud) Naa, det var da godt,
at De kom, før jeg tog afsted. Saa har jeg ikke det paa
Samvittigheden. Jeg skulde været ud at lede.

HENRIK

(ser opmærksomt paa ham)

Hvor skal De hen, Raum?

RAUM

Det er paa Tide at drage, tænker jeg.

HENRIK

Hvorhen?

RAUM

Das Mädchen schimpft so furchtbar. Hun siger, at nu faar vi Tæsk.

HENRIK

(rejser sig halvt)

Vil De — gaa i Krigen, Raum?

RAUM

Wenn das Vaterland ruft, muss man ja gehen. Habe ja kein Grund zu leben. Habe auch nichts anderes zu geben. Drei Söhne schon gefallen. Das Tochterlein von Kummer gestorben. Die ganz Kleinen schreien von Hunger. — Leben Sie recht wohl, Herr Stern.

HENRIK

Hvordan kommer De afsted?

RAUM

Aa, det er der altid nogen, der ordner. Jeg skal sammen med en hel Flok. Lutter lustige Gesellen. Man bliver ung igen! Man faar Lov til at strække Benene og skal ikke sidde og støve til i Krogen. De siger, det er ikke saa farligt i Krigen, som man tror. De fleste lever! Ja mir ists ganz egal!

HENRIK

Og der er Brug for Folk — og de kan komme til Fronten herfra?

RAUM

Ja, nu skal det store Slag staa, siger de. Spørg De bare Sekretæren. Han kender til det hos dem paa den anden Side. Sender Flygtninge over Grænsen og Frivillige. Sommetider flyver de til Fronten.

AKSEL

(kommer)

Hvad gør De her, Raum, med Deres Tøj?

RAUM

Herr Ingeniøren kan forklare det.

AKSEL

Jeg kan ikke tillade Dem at gaa, uden at Doktoren ved det.

HENRIK

Det klæder dig ikke at optræde paa hans Vegne. Raum har Ret.

RAUM

Gaar De med, Herr Ingeniør?

HENRIK

Jeg hører vel til paa den anden Side, Raum!

RAUM

Ja natürlich. Ganz Recht! Ja skulde jeg komme til at staa overfor Ingeniøren, saa skal jeg da skyde i Luf-ten, for jeg har haft gode Dage her i Huset, hos Doktoren og hans Familie.

HENRIK

Skyd bare, Raum, og hver Gang De ser en hjemløs Mand, saa sigt godt, for hvis de ikke er de værste, saa har de det værst!

AKSEL

Hvad tænker du dog paa, Menneske?

HENRIK

Haha. Paa dig! — Paa dig!

RAUM

Ja Farvel, Herr Sekretær. Og Tak for mig. Jeg skilles i Venskab fra alle. Das Mädchen wird wohl nicht mehr schimpfen und dann ist alles gut. — Herzlichen Gruss til Herr Doktoren og Fruen og Frøkenerne. Gott mit Euch Herr Ingeniør Stern!

HENRIK

Gud være med Dem, Raum!

RAUM

(gaar)

AKSEL

Vil den gamle Mand endelig dø, saa lad ham! Men gaa nu iseng, Henrik! Gaa iseng! Din Søster kommer med Veronal. Hun vaagede hos din Mor. Gaa blot iseng og hvil dig.

HENRIK

Jeg vil tale med Eli. — Jeg trænger ikke til at hvile. Jeg vil afsted og du skal hjælpe mig.

AKSEL

Dette er Galskab Henrik!

HENRIK

Det er godt, at der er et Sted, hvor Mænd kan slaa hinanden ærligt ihjel! Hvor det letter at tage sin Beslutning! Jeg er lysvaagen nu. Ingen Hovedpine, det letter som naar Solen staar op.

AKSEL

Men i Himlens Navn. Hvorfor?

HENRIK

Det kan andre spørge om; men ikke du!

AKSEL

(heftigt)

Det kan gerne være; men du er min Ven! Hvad vil du i dette modbydelige Myrderi? Jeg er til Væmmelse træt af denne Krig. Ikke en Draabe Blod mere vil jeg være med til at spilde! Ikke en Vens ialtfald! Ikke en Vens! Alle er udpinte, skælvende, trætte til Døden. Hvad vil du dog der, Menneske?

HENRIK

Jeg kommer med friske Kræfter.

AKSEL

Jeg besværges dig! Gør det ikke. Ligegyldigt, hvad jeg har sagt før. Det Hele er Vanvid! Jeg kan ikke holde Illusionen ved Lige. Jeg *ved* for meget. Vi staar midt i Menneskeheden's Fallit. Red sig, enhver som kan.

HENRIK

Hvis Menneskeheden er fallit, hvorfor skal jeg saa redde mig. — Jeg redder mig selv ved at gaa med.

AKSEL

Tal ikke saadan! Efter alle disse Aars Erfaring! Ikke engang de Gale vil melde sig frivilligt nu!

HENRIK

Saa forund mig den Ære at være den sidste Gale! og er du min Ven, saa hjælper du mig!

AKSEL

Du har ikke engang den Lidenskab, som driver saa mange andre!

HENRIK

(rejser sig)

Hvad ved du om mine Lidenskaber? Maaske har jeg *ti* som alle driver mig derhen. Maaske har jeg en Lidenskab for Ret og Sandhed, — — maaske har jeg en Lidenskab for at dø — (blusser op) Maaske har jeg en Lidenskab for at slaa ihjel? — Hvor skal jeg ellers finde nogen at slaa ihjel? Skal jeg slaa dig ihjel? Skal jeg slaa min Far ihjel? Skal jeg — Pin mig nu ikke længere!

AKSEL

Jeg forstaar, at det ikke nytter at overtale dig. — Jeg skal skrive dig et Brev til en Mand i Genf, som du kan henvende dig til. Han ved det fornødne. Jeg maa saa bede dig om dine Data.

Du er født, — November.

HENRIK

Tiende.

AKSEL

Og Navnet altsaa Henrik Vendel —

HENRIK

Stern!

AKSEL

Ogsaa Stern!

HENRIK

Kun Stern!

AKSEL

(ser spørgende paa ham)

HENRIK

Det er nu engang brændt ind i mit Kød.

AKSEL

Store Gud! *Nu* forstaar jeg! (lidt efter) Men din Kæreste Menneske! — Du venter hende jo — din Forlovede kommer herover.

HENRIK

Jeg skal telegrafere, og skrive. Jeg bliver en anden for hende nu. (ser paa ham)

AKSEL

(tier)

HENRIK

Hun er ogsaa bleven en anden for mig. — Aa nej, det var allerede forbi! Han har bestandig Ret, bestandig Ret. Det var kun flygtige Blomster! — Og hvad siger *du*? Jeg maa jo være en anden for dig ogsaa! Ja mig er det ligegyldigt!

AKSEL

Aa Henrik! Du er min eneste Ven. Den eneste jeg har holdt af fra Barndommen og op gennem Livet. Du var den bedste, den fineste og mest forstaaende. Hvor kan du tro, at det kan forandres? — Det er maaske bare mig, der er bleven vanvittig. Glem alt, hvad jeg har sagt? Alt! Alt!

HENRIK

Ja nu er du rørt. Men jeg er bleven en anden for mig selv og det er ikke rørende! Men jeg skal vise jer, at jeg er lige saa god, som I andre! Gaa saa og skriv det Brev, saa skal du have Tak!

AKSEL

Henrik! Jeg beder dig endnu en Gang!

HENRIK

Ikke flere Ord. Jeg har det godt nu. Jeg tror aldrig, jeg har haft det saa godt. (Han sætter sig) Jeg er saa dejligt hel og haard.

AKSEL

Saa vil du vel tage med Postvognen nu til Morgen?

HENRIK

(svarer ikke. Han sover, siddende rank i Stolen)

ELI

(kommer ned ad Trappen)

AKSEL

(dæmpet)

Han sover.

ELI

Saa behøver han ikke denne.

AKSEL

Hvad skal vi gøre, Eli? Han vil til Fronten.

ELI

Vil?

AKSEL

Alle Overtalelser — forgæves. Jeg har tryglet ham om at lade være?

ELI

Naar han *vil*, saa gør han det.

AKSEL

Jeg tror han var knust indvendigt; men dette har underligt nok bygget ham op igen. Jeg har lovet ham at skrive et Brev, jeg kunde ikke andet. (Han gaar)

ELI

(staar med bøjet Hoved ved Henriks Side og betragter ham)

HENRIK

(slaa Øjnene op)

Jeg vidste, at du var her.

ELI

(nikker til ham)

HENRIK

Jeg har været langt borte.

ELI

Du har kun sovet et Øjeblik, Henrik, men det har gjort dig godt.

HENRIK

Jeg drømte, at jeg var død og du var hos mig. Du stod med en vild Rosengren i Haanden. Jeg gik baglæns bort fra Jorden og dine Øjne var hele Tiden i mine. Højt oppe hørte jeg Sangen: Nærmere dig min Gud. Det var en skøn Drøm. Eli — Om lidt staar Solen op.

ELI

Jeg tror du drømmer endnu, Henrik!

HENRIK

(tager sig med Haanden over Panden)

Saa nu er jeg helt vaagen. Ja — det var godt!

ELI

Jeg har vaaget hos din Mor, Henrik.

HENRIK

Vil du at jeg skal tale med hende.

ELI

Jeg tør ikke lade dig se hende nu.

HENRIK

Jeg tør heller ikke selv. Jeg skal skrive til hende.
Hils hende kærligt.

ELI

Og Far!

HENRIK

I denne Verden er det godt at være haard. Andet nytter ikke. Han har bestandig Ret. Bestandig Ret. Det onde er stærkest i denne Verden.

ELI

Det er denne Verden, som har Brug for Tilgivelse.

HENRIK

Jeg kan ikke.

ELI

Den som er ren skal kaste den første Sten!

HENRIK

(skjuler Ansigtet i sine Hænder, ser op)

Jeg er ikke ren, — ikke engang saa ren, at jeg kan tilgive. Jeg tænker paa den døde Mand Eli og hans spildte Kærlighed. Det er et saa sørgeligt Ansigt, jeg ser i Skyen nu og Vinden blæser det bort.

ELI

Alting i Verden er maaske spildt Henrik; men Kærlighed er ikke spildt. Heller ikke Fars til dig.

HENRIK

Eli, naar jeg ikke længer kan sige nej; saa hils ham. — Paa Tilgivelsens Dag.

Jeg forstaar, at du ved alting?

ELI

Jeg forstod det allerede den Dag du kom.

(Hun har sat sig paa Balustraden. Henrik staar nu ved hendes Side)

HENRIK

Du er saa rolig, Eli.

ELI

Er jeg? Jeg har grædt saa meget, Henrik, i gamle Dage. — Jeg har grædt, da jeg forstod min døde Mors Liv. Jeg har grædt over Verden og over Far og over dig og mig. Jeg har grædt over Krigen ogsaa! Nu er alting bleven saa fjernt. Jeg lever mest i det Fjerne.

AKSEL

(kommer)

Her er Brevet! Du finder ham efter Adressen. Skal du ikke have dit Tøj med?

HENRIK

Den lille Kuffert, som staar paa mit Værelse. Den er ikke udpakket. Vil du bringe mig den?

AKSEL

(gaar hastigt op og ind)

HENRIK

Paa denne Maade bliver alting godt, forstaar du. Mary faar sin Vilje, det var ialtfald hendes Vilje en Tid, og det bliver ikke saa slemt, hverken for hende eller mig. Jeg bliver fri for at tænke paa mig selv — jeg gaar ind i Rækkerne og er lige saa god som de andre. Det er heller ikke saa slemt for Mor, vel? for det er jo en hæderlig Ting dette.

ELI

(med et Smil)

Du skammer dig ikke over at være min Bror, vel?

HENRIK

Jeg er stolt af dig, Eli!

AKSEL

(kommer med Kufferten)

Naar jeg hører Postvognen siger jeg til! (Han gaar ud af Porten).

HENRIK

Jeg er stolt af det!

ELI

(har rejst sig)

Der er vist ikke mange Minutter tilbage.

HENRIK

Der er vel heller ikke mere at sige. — Han kom med Kufferten ikke sandt?

(De kaster sig pludselig grædende i hinandens Arme)

ELI

Aa hvor vi er ulykkelige!

HENRIK

Ulykkelige!

ELI

Aa Henrik.

HENRIK

Eli. Eli.

ELI

Vi er ogsaa lykkelige.

HENRIK

Ja, ja! — lykkelige — det er formeget!

ELI

Vi maa bære det!

HENRIK

Al min Sorg, al min Kærlighed, hele mit Liv til dig, saa er jeg dog ikke fortabt — saa faar han dog ikke Ret. Tak Eli!

AKSEL

(i Porten. De slipper hinanden)

Nu hører jeg Vognen. (Han gaar)

(Det følgende Replikskifte hviskes i rivende hastigt Tempo)

ELI

Tænk paa mig, naar Solen staar op. Saa er jeg hos dig hele Dagen!

HENRIK

Og jeg hos Dig.

ELI

(meget hurtigt)

Og naar Stjernerne kommer frem. Tænk paa mig. Saa er jeg hos dig hele Natten!

HENRIK

Ja ja. Dag og Nat! Altid!

ELI

Og videre frem! Husk alt, hvad jeg har sagt!

HENRIK

Alt! Alt! — Og husk, hvad jeg ikke har sagt, alt, hvad jeg aldrig faar sagt. Glem det ikke!

AKSEL

Vognen er der!

HENRIK

Din Haand! — Farvel!

(Han gaar hurtig, vender sig kun en Gang i Porten)

ELI

(gaar langsomt opad Trappen, naar han er ude)

(Den gamle Skomager sniger sig ind gennem Porten, gaar frem i Forgrunden og sætter sig paa en Bænk tilhøjre. Han tager forskellige Papirer frem, som han gennemser, ordner og atter lægger tilbage i Brystlommen)

STERNS STEMME

Raum, Raum! — (lidt efter) Raum!

AKSEL

(gaar til Sterns Dør, som i det samme aabnes)

STERN

(i Døren)

Her ligger en gammel syg Mand og ringer og raaber; men ingen kommer. —

AKSEL

Jeg er her jo, Herr Doktor.

STERN

(sætter sig)

Hvor er Raum? (Intet Svar) Jeg vaagnede, da nogen bankede paa min Rude. Jeg kalder; men ingen bryder sig om det. — Hvor er Raum?

AKSEL

Jeg beklager det; Raum er rejst.

STERN

Rejst! Skal jeg nu ogsaa miste ham!

AKSEL

Den gamle Mand vilde til Fronten.

STERN

Har Vanvidet ogsaa grebet ham! — Jeg skal da heller ikke spares for noget! Var det ham, der bankede paa min Rude? Hvem banker paa min Rude, før Solopgang?

DEN GAMLE SKOMAGER

(nærmer sig)

Det var mig, Doktor Stern. Kender De mig ikke igen.

STERN

Hvad vil De?

DEN GAMLE

Jeg er en gammel Skomager! Det er mig, som De kalder „Ahasverus med det eftertænksomme Ben“.

STERN

Jeg sidder selv med en eftertænksom Galdeblære. Det er ikke stort bedre!

DEN GAMLE

Da jeg var ung, blev jeg overkørt af en Rigmand, som ikke vendte sig om og saa efter mig engang. Ja saa faldt jeg jo i Tanker, paa Grund af dette her Spørgsmaalstegn, jeg havde faaet i Benene. Navnlig da Folk lo af mine Klager, og kaldte mig Schmaus!

STERN

(med knyttede Hænder)

Ja saadan er de, og saadant skal man taale!

DEN GAMLE

Ikke længer, hvis vi ikke vil.

STERN

Hvad mener Manden?

DEN GAMLE

Afgørelsen nærmer sig. Det sidste Slag forestaar og dermed Sejren. Om seks Uger kommer Freden og da har De tabt, Doktor Stern!

STERN

Det tror jeg ikke paa!

DEN GAMLE

Vi har gode Forbindelser. Læs dette Brev! Om en halv Time flyver jeg herfra; men jeg vil have Deres Svar før jeg rejser. Er De med os eller mod os?

STERN

(svarer ikke)

DEN GAMLE

Deres bedste Venner vil blive skudt eller landsforviste. De selv vil for altid være en fældet og hjemløs Mand. Deres Formue vil andre stikke i deres Lommer.

STERN

(til Aksel)

Tror De paa noget af dette?

AKSEL

Ja.

STERN

Alting styrter sammen over en Oldings Hoved! Skal jeg da dø mellem disse forbandede Bjerger? Den Sejr vil blive dem dyr! Talløse Ulykker vil vælte ind over Verden!

DEN GAMLE

Ja, Doktor Stern. Med mindre De slutter Dem til os, for da skal De faa Hævn! — Vi trænger til Mænd, som kan lyse op.

STERN

Hvor er han, den unge Mand? — Han med Haabet og Troen og det løftede Blik?

DEN GAMLE

Haabet og Troen med det løftede Blik blev udenfor, han vilde ikke ind.

STERN

Han vilde ikke ind. Troligt nok!

DEN GAMLE

Men Hævn skal De faa, Doktor Stern.

STERN

(med Hovedet i Hænderne)

Hævn! Hvordan skal jeg faa Hævn for et Livs Krænkelser. Aartusinders Uret ligger bag og hver Dag er en ny Græmmelse.

DEN GAMLE

(holder Brevet frem)

Læs Brevet, Doktor Stern.

STERN

Skæbnen stod ved min Fødsel og saa til med onde Øjne og nu spotter den mine hvide Haar! — Hvordan skal saa jeg gamle Mand faa Hævn? (virrer med Hovedet)
Giv mig Brevet!

DEN GAMLE

(giver ham det)

Jeg venter saa længe, Herr Doktor. (Han trækker sig tilbage til Bænken)

STERN

(aabner Brevet med rystende Hænder)

Og ikke et Menneske har jeg at tale med! Ingen at raadføre mig med! Min Søn gik min Dør forbi. Han lod mig ligge i Angst og tænkte ikke paa mig, da han kom. (ser spørgende paa Aksel, som ser bort)

Hvorfor siger De ingenting? — Sover han? (Aksel tier)
Er han gaaet igen? (Aksel tier) Altsaa gaaet igen!

CHAUFFEUREN

(kommer hastigt, griber Gerdas Kuffert, som staar paa Balustraden, og skynder sig ud)

STERN

Hvad betyder dette? — Stans ham!

AKSEL

Hov! Hvad skal De?

CHAUFFEUREN

(uden at vende sig)

Frauleins Kuffert. (ud)

STERN

Efter hende!

AKSEL

(løber ud; men møder Chauffeuren og vender tilbage)

Frøken Gerda var allerede kørt!

STERN

Hvorfor kommer hun ikke ind til sin Far? — De ved noget, sig hvad De ved!

AKSEL

Frøken Gerda vilde skrive. Hun fortalte —

STERN

(virrer med Hovedet og gør en afværgende Bevægelse med Hænderne)

Nej. Nej. Lad mig i Fred. Jeg har nok at bære! Hjemløs og venneløs er jeg, fordi jeg har villet Ret og Sandhed! — Min egen Søn! (griber Aksel om Armen, idet han rejser sig halvt) Har De blot et Gran af Taknemmelighed — blot en Draabe Menneskelighed i Deres Blod, saa hjælp mig nu!

AKSEL

Hvorned, Doktor Stern?

STERN

Husker De, hvad De sagde til mig og De skrev det ogsaa: „En Mand gik ned fra Jerusalem til Jeriko“. Husker De eller har De glemt det? — De sagde: „Hvorledes skal jeg kunne gengælde Dem alt det gode, De har gjort mig.“ Husker De eller har De glemt det?

AKSEL

Jeg har ikke glemt, at jeg sagde dette engang.

STERN

(hviskende, idet han trækker Aksel ned til sig)

Min egen Søn hader mig. Han har Valget mellem en anden Far og mig. Og jeg siger Dem, et saa ynkværdigt Ingenting af en Mand, og dog forguder han ham; men over mig, sin egen Far, skammer han sig, som om jeg var en Hund. Jeg siger Dem et Menneske uden Kundskaber, uden Vilje, uden Tanke, en Mand, som Grød og Vælling!

AKSEL

Har denne Mand gjort Dem noget ondt, Doktor Stern?

STERN

(synker tilbage i Stolen)

Jeg forstaar Dem. De holder med ham! Ja ja. „En Mand gik ned fra Jerusalem!“ — Har *jeg* gjort *Dem* noget ondt?

AKSEL

Jeg kender en anden Mand, som ogsaa kom fra Jerusalem. Han saa Skæven i sin Broders Øje; men Bjælken i sit eget Øje blev han ikke var.

STERN

Den Mand som faldt mellem Røvere har andet at tænke paa end sine egne Fejl — Jaja. Jaja. *Hvor er min Søn*, saa sig mig bare det, for De ved det! (Rejser sig og gaar hen til Trappen)

AKSEL

Deres Søn er paa Vej til Fronten.

STERN

Til Fronten. Hvad vil han der?

AKSEL

(tier)

STERN

(vakler, bider Tænderne sammen)

I rammer godt! (sætter sig paa Trinet med Hovedet i sine Hænder)
— **I rammer godt!** (Han løfter Armene over sit Hoved) **Har I nu faaet nok? — Har I nu faaet nok! — Skub til den hældende Vogn! Spark en Olding ud over Gravens Rand! — Har I nu faaet nok?** (vendt mod Aksel) — **Gaa Deres Vej! Det er Dem, der er Skyld i dette! De har forlokket min**

Søn og min Datter med. Jeg har seet Hadet i Deres Øjne.
Jeg vil ikke se det oftere. Gaa!

AKSEL

Jeg har ikke gjort, hvad De beskylder mig for. Ja, jeg ynkedes endogsaa over Dem før! Men De behøver ikke at bede mig om at gaa. Der er tomt omkring Dem og De skal sidde ensom og fryse inde i Deres eget Hovmod og Deres eget Had!

STERN

(bider Tænderne sammen og ser ret frem for sig med sorgfulde Øjne)

I mit Hjem vil jeg have Fred! — De har faaet Deres Løn og jeg har nu faaet min. Vi er vel altsaa kvit!

(Aksel gaar)

DEN GAMLE

(har nærmet sig)

Hvad er Deres Svar, Doktor Stern?

STERN

Svar?

DEN GAMLE

Er De paa vor Side, naar Dommedag bryder ind over denne Verden? Vil De drage ind i de store Hovedstæder som Triumfator?

STERN

Lad mig i Fred! Forfængelighedens Tid er forbi! (Han skjuler Ansigtet i sine Hænder)

DEN GAMLE

Gamle Mand, har De ikke andet at sige mig?

STERN

Sig den unge, som har Troen i Behold, at han skal virke for sit eget Folk.

DEN GAMLE

(gaar)

ELI

(kommer ned ad Trappen)

Men kære Far, du skulde ligge i Ro.

STERN

Hjælp mig Eli!

(i dette Øjeblik kommer Solen op i „Solporten“)

ELI

(stanser paa Trappens nederste Trin og vender Ansigtet mod Solen)

STERN

Hvem taler du med?

ELI

Solen staar op.

STERN

Gid den var slukket!

AKSEL

(kommer rejseklædt. Han nærmer sig bagom Sfinksen)

Jeg tør vel næppe sige Dem Farvel, for jeg rejser fra dette Hus som Fjende og De staar ved Deres Faders Side.

ELI

Det gør jeg.

Men Gud, som jeg tjener, er intet Menneskes Fjende og jeg ønsker Dem som enhver anden, at De maa leve — vel.

AKSEL

(bekæmper sin Bevægelse og gaar til sit Værelse)

ELI

(i stille Graad rører kærligt ved sin Faders Skulder)

Men Far. Henrik var saa god og stille da han gik. —

Far! — Hans Tanker vil naa dig . . . Vi maa ikke for-
tvivle. Der er noget Godt! —

STERN

Eli! Gaa ikke fra mig!

ELI

Jeg bliver, Far.

STERN

(med svag Stemme)

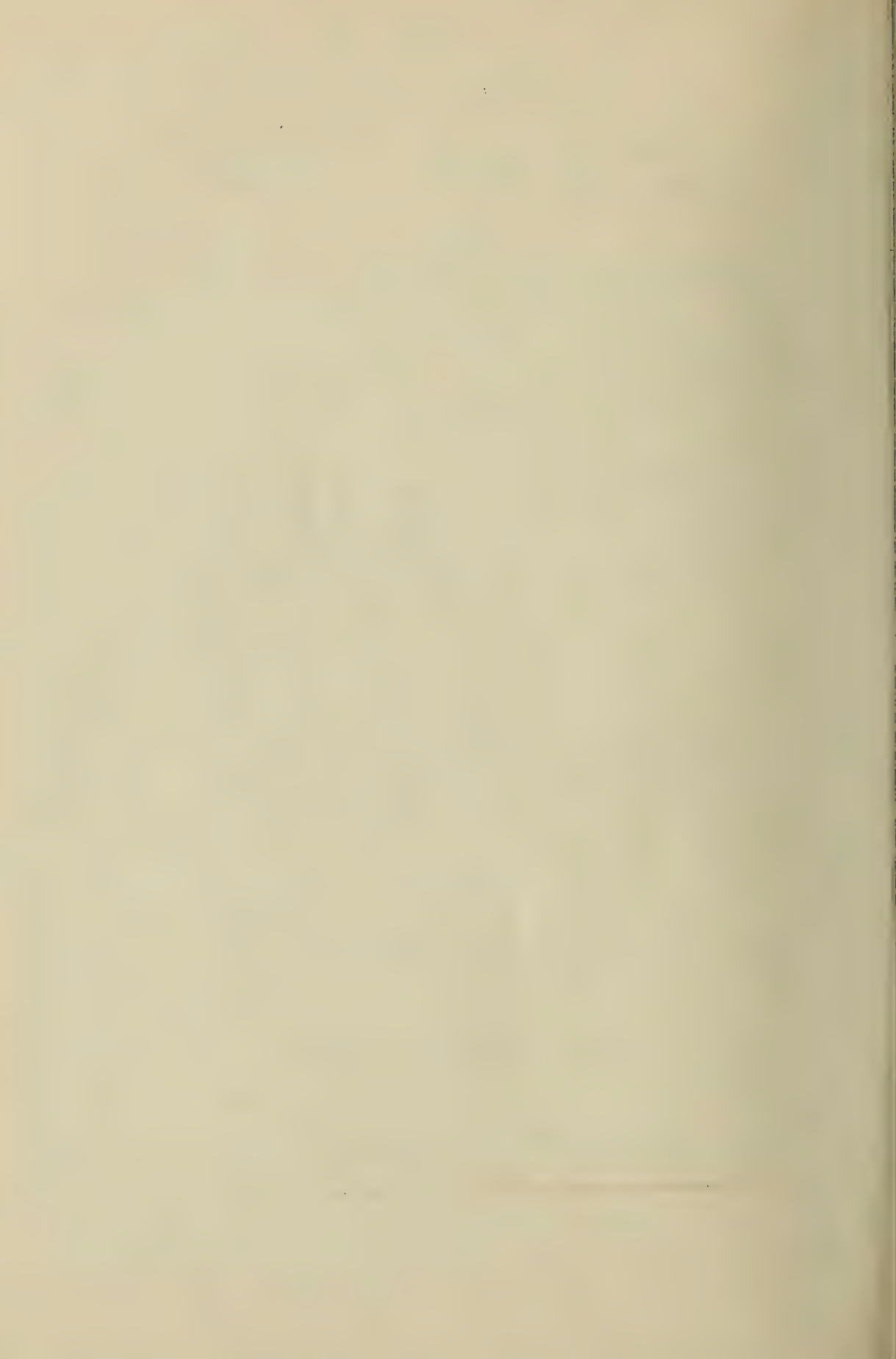
Tak. Jeg takker dig!

Jeg tror ikke paa din Gud! Men jeg takker ogsaa
ham, fordi du ikke svigter mig gamle Mand.

Bed, at mit ensomme Hjerter maa briste!

(Solen stiger i Solporten og forgylder de forrevne Tinder)

F i n i s.



Helge Rode

Krig og Aand

3. Oplag. Pris: 5 Kr. 25 Øre.

Hvem skriver nu til Dags den danske Bog, den Bog, der giver os vort eget, — vort Liv, vort Sprog, vore Tanker — dybere, finere, skønnere end nogen anden? For mig er det Helge Rode . . . Den, der trænger til af en andens Mund at blive oplyst om de Kræfter, som Verdenskrigens uhyre Spil, har sat i Gang i hans egen Sjæl, raader jeg til at læse Helge Rodes „Krig og Aand“.

(*Vilhelm Andersen i „Nationaltidende“*).

I sin nye mærkelige Bog „Krig og Aand“ tager Helge Rode Krigens uhyre Problem op paa sin meget personlige Maade, som den Digter og Tænker han er.

Det er meget fængslende og meget tankevækkende at læse Helge Rodes Betragtninger . . . og de kan virke saa sommerligt flygtige paa den mørke Baggrund. Men saadan er Helge Rode jo netop — med sit lyse Smil som en Betrielse, i det alt for tunge og saa igen det søgende Dybsind, helt ind i Mystiken i Ekstasen.

Den er et Værk, der lyser og lever paa Tidens blodigt mørke Baggrund.

(*„Berlingske Tidende“*).

Det nutidige Danmarks sublimeste Aand har følt Trang til at gaa frem for Krigens Aasyn for at se, om der bag dets grumme Linier, skulde gemme sig noget af den samme Sjæl, som er Menneskets Adelsmærke, og hvad han saa, nedskrev han . . . En Mand, et Menneske, en Seer, som Ansigt til Ansigt med Krigten tilraaber den sit: Hvem er du? Hvor kom du fra?

(*Oscar Geismar i „Fyns Venstreblad“*).

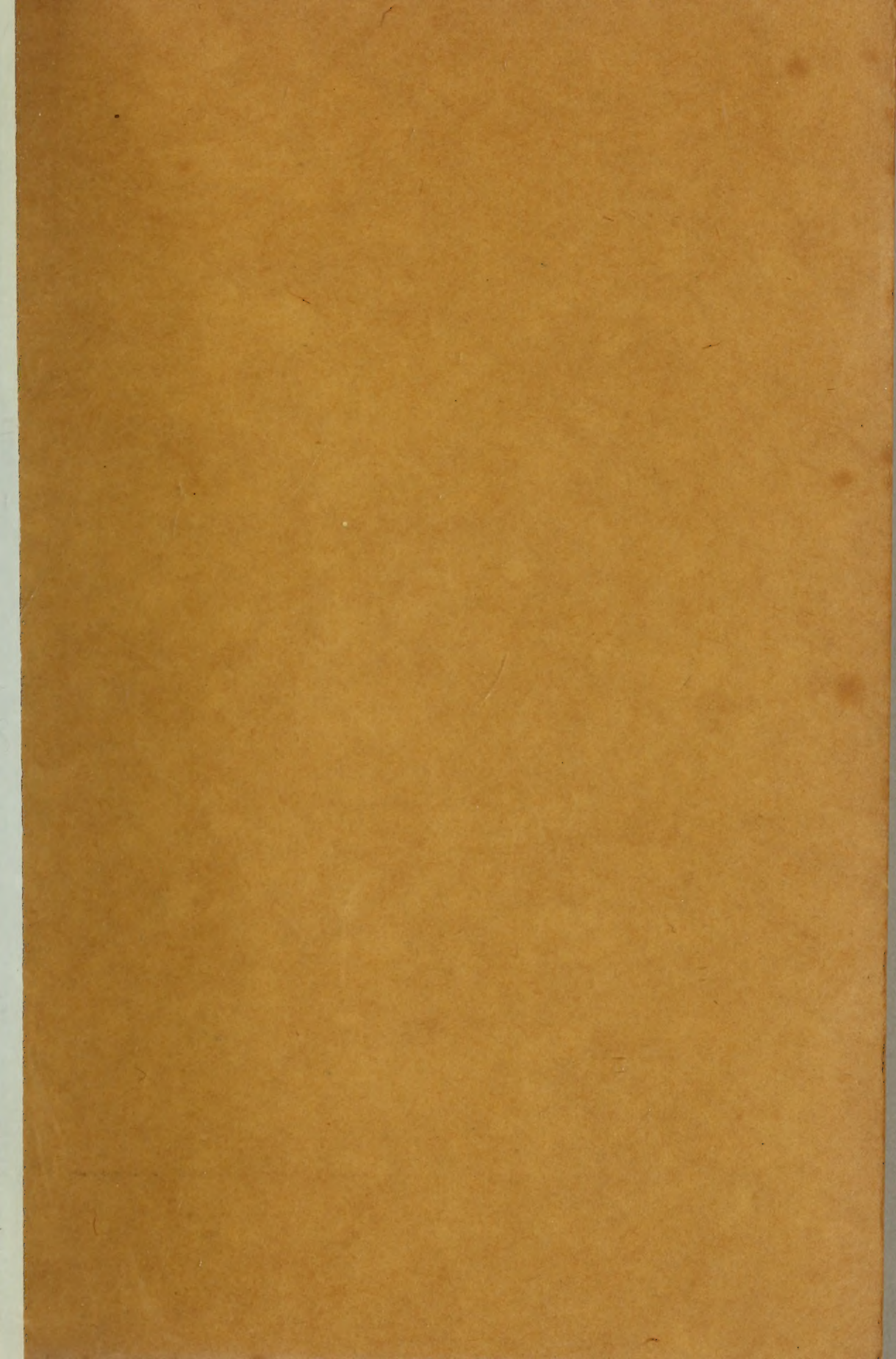
Gyldendalske Boghandel

Helge Rode

- Styrke.** En Fortælling. 1 Kr. 75 Øre.
- Hvide Blomster.** Digte. 2. Oplag. 4 Kr. 75 Øre.
- Digte.** 1 Kr. 75 Øre. Udsolgt.
- Kongesønner.** Skuespil i fire Akter 2 Kr.
- Sommeræventyr.** Skuespil i tre Akter. 2 Kr.
- Dansen gaar.** Drama i 5 Akter. 3 Kr 25 Øre.
- Den Rejsende.** Skitser. 2 Kr. 75 Øre.
- Kampene i Stefan Borgs Hjem.** Drama i fire Akter.
2 Kr. 75 Øre.
- Lamia.** Et dramatisk Digt. 75 Øre.
- Solsagn.** Drama i tre Akter. 2 Kr.
- Komedier. I.** Mads Bondegaards Glorie. 3 Kr.
- Komedier. II.** Amor Balles Eventyr. Bartholins Glædesdag. Enhver Ting paa sin Plads eller Døden paa Natcafé. 3 Kr.
- Morbus Tellermann.** Et Storstadsdrama i fem Akter.
2 Kr. 75 Øre.
- Digte.** Gamle og nye. Indb. i imit. Skind. 2 Kr. 50 Øre.
- Italien.** Strejftog Syd og Nord for Alperne. 3 Kr.
- Flugten.** Komedie i fire Akter. 3 Kr.
- Kain og Abel.** Skuespil i en Akt. 85 Øre.
- Grev Bonde og hans Hus.** Drama i tre Akter. 3 Kr.
- Ariel.** En Digtsamling. 2 Kr. 75 Øre.
- Det store Forlis.** Et Skuespil. 4 Kr. 50 Øre.
- Krig og Aand.** 3. Oplag. 5 Kr. 25 Øre.

Et Drømmespil. Af *August Strindberg*. Oversat af Helge Rode. 5 Kr. 50 Øre.

Gyldendalske Boghandel



GYLDENDALSKE
BOGHANDEL

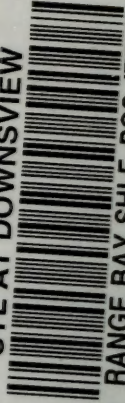


GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KJØBENHAVN

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW



D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 06 05 09 013 3